

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

bülent habora

"LALE DEVRİ" nden "PAPATYA DEVRİ" ne

"LALE DEVRİ"nden "PAPATYA DEVRİ"ne
Bülent Habora

**Bu kitabımı,
12 Eylül 1980'de yapılan "Zenginleri
koruma-Halkı ezme-Plaket verme"
darbesi yüzünden Türkiye'den uzaklaş-
ma zorunda bırakılan ve 10 yıl sonra
"1/2'lik Demokrasi"yi yaşamaya çalışan
Türkiye'ye dönen dostum, onurlu insan
AYDIN ENGİN'e
adıyorum...**

HABORA KİTABEVİ YAYINLARI: 227

**Bu kitap Yaprak Yayınları dizgi servisinde dizilmiş,
Yaylacık Matbaasında basılmış ve Baba Mücellithanesin-
de ciltlenmiştir... İstanbul - 1991**

BÜLENT HABORA

**"LALE DEVRİ"nden
"PAPATYA DEVRİ"ne**

Bülent Habora'nın diğer kitapları:

- * JULYUS DURGUTYANUS SEZAL / Oyun / 1991
- *BODUR BAŞKAN'IN ANILARI / Güldürü /1991
- *POLİTİK FIKRALAR /Ciddi güldürü olayları/ 1991
- *SEMRA ÖZAL'A 333 SORU /Sorular /1990
- *KAYMAK TABAKANIN BEREKET TANRIÇASI, HALKIN GADDAR DÜŞMANI ANAP /Araştırma, derleme /1990
- *DÜNYA ÇOCUK MASALLARI / Masallar/ 1990
- *ELHAMDÜLİLLAH MÜSLÜMAN / Araştırma, derleme /1989
- *KENAN EVREN NE DEDİ, NE OLDU /Araştırma / 1989
- *TURGUT ÖZAL DOSYASI /Araştırma, derleme/1988
- *12 EYLÜLCÜLERE 1000 SORU /Sorular/1989
- *SEFALETEN REZALETE İŞGAL ALTINDAKİ TÜRKİYE / Derleme/1987
- *TÜRKİYE'DE İNSANLAR, BULGARİSTAN'DA ÇOCUKLAR / Gezi notları /1980
- *MARITZA İZTOK /Araştırma /1980
- *GÜZEL İŞÇİLER /Gezi notları /1979
- *BİR KOOPERATİF: MARITZA P.A.P.Z.K. /Araştırma/ 1978
- *FAŞİZMDEN SOSYALİZME, KOPRİVŞATITSA / Gezi notları / 1976
- *MERHABA KOMŞU /Gezi notları / 1976
- *MİLLİYETÇİ CEPHE /Derleme / 1975
- *YASAK KİTAPLAR /Araştırma /1969

HABORA KİTABEVİ

(Tuygun Y.P.)

Başmusaşip Sok. Tan Ap. D.1

CAĞALOĞLU - İSTANBUL

Tel: 511 69 11

12 Eylöl darbecilerinin özel koruması ve kollanması altında ülkenin başına oturan ANAP grubunun oylarıyla

Çankaya'ya -Şkan Bay Turgut Yalın ile diyor :

"Memleketin geleceğinde beş yıl değişiklik yapma şansınız var. Bu şans çok iyi kullanmalısınız..."

"Ama yanlış bir karar vererseniz haliniz yamandır..."

20 Ekim 1991'de seçim var... Vatandaşlar değişiklik yapma şanslarını kullanarak, hallerinin yeniden yaman olmaması için gerekeni yapacaklardır...

İnanıyorum...

Bölent Habora

ÖNSÖZ

"Türkiye'nin yönetimini çoluk çocuğa verselerdi, bundan daha kötü olmazdı," diye düşünürüm sık sık.

Gerçek çıktı ortaya sonunda. Mesut Yılmaz, Türkiye'yi yeniden kurtarmaya (Şu Türkiye'yi de önüne gelen kurtarmaya çalışır, önce Kenan Evren, sonra Turgut Özal, şimdi de Mesut Yılmaz) soyunduğu günlerde itiraf etti: "Biz artık, reşit bir partiyiz..."

Demek bugüne dek, "Reşit olmayan"lar yönetiyor-muş Türkiye'yi...

Gerçek Türk Dil Kurumu'nun (yani Beşibiryerde'nin kurdurttukları malum kuruluş değil) sözlüğünde, "Reşit"in karşısında "Ergin" yazılı. "Ergin" için de şöyle diyor: "Haklarını kendi kullanmak için yasanın gösterdiği yaşa gelmiş olan kimse..."

Bunu niçin yazıyorum? Aslında herkes bilir "Reşit"in ne anlama geldiğini. Hatta, belki ANAP'm yüce ve uluları bile bilir, sanırım.

Ama tutar birileri, "Vaaay, Devlet'imizin büyüklerine hakaret ediyor," diye Savcıları harekete geçirebilir. Örneğin, Bay Turgut Özal'ın eskiden sayfiye komşusu olan, Adalet Bakanlığı'nın dosyalı Müsteşarı gibi adamların, Bartın seçimleri dolayısıyla yargıçlara baskı yaptığı gibi ya da İstanbul ANAP İl Kongresi sırasında mahkemeye baskı yapıldığı gibi; işte böyle birileri çıkar ortaya, savcılara haber göndertip, "Devlet büyüklerine hakaret suçu işlediğimi" ileri sürebilirler.

Böyle yanlış, çocukça işlere kalkışmalar diye, şimdiden uyarıyorum onları....

Çünkü tane tane konuşmakla ün yapan ANAP'lı Başbakan Mesut Yılmaz'ın kendisi artık "Reşit", yani yasalara uygun yaşa geldiklerini söylüyor....

Bay Mesut Yılmaz, partisinin "Reşit" olduğunu iddia ediyor ama, gene de partisinin "Reşit olmadığı" dönemlerindeki ağızları kullanıyor. İşte son Bartın Belediye Başkanı seçimleri öncesinde yaptığı konuşma. (Bay Mesut Yılmaz'ın konuşmasını, aslında sadık kalarak tane tane verebilmek için, fıkrada olduğu gibi, reklam koydum aralara.)

Diyor ki Bay Mesut Yılmaz:

"Belediyeler sorumluluklarını yerine getirmiyorlar. (Bir reklam: "Bodur Başkan'ın Anıları"nı okudunuz mu?) Muhalefet belediyelerinin çoğunun durumu ortadadır. (Bir reklam: Mete evlendi, karısı gezmesine izin vermiyor.) ANAP'lı belediye başkanlarının 5 yılda yaptıklarına hiçbir şey eklemediler. (Bir reklam: "Jülyus Durgutyanus Sezal'ı okudunuz mu?) 'Çocuklara bedava süt vereceğiz' diye seçildiler, parayla su bile veremiyorlar. (Bir reklam: Hey TEKEL'ciler, siz de PTT'ciler gibi yapın. Ben sigara içerek nasıl fabrikalarınızın masraflarını karşılıyorsam, bu kitabı dizen Menşure arkadaş gibi tüm sigara içmeyenlerden de para toplayın.) Bu seçim Bartın seçimi. (Bir reklam: Şerife Hanım (yani Zeynep Özal), adını gazetelerde görmüyor ve çok üzülüyordum. Emin Çölaşan'ın yazısından öğrendiğime göre, arkadaşlarıyla ve korumalarının zırt-pırt Rodos'a gidip hem eğleniyor, hem de yüzlerce milyonluk alış-veriş yapıyormuşsunuz. Korsan televizyona gördüklerini anlat da zevklenelim.) Bartın'a sahip çıkın. (Bir reklam: Kodaman kitapçı Özkan, ANAP'laşma, çekle-

rini gecikmeden gönder. Bak seni Ahmet Vardar'a veririm.) Ankara'daki iktidar partisinin uzantılarını, buradaki muhalefet partilerinin adaylarını seçip, kendinizi buraya gelecek hizmetlerden mahrum etmeyin. (Bir reklam: Hey TEKEL'ciler, Baba Ruhi rakı içip nasıl fabrikalarınızın masraflarını karşılıyorsa, inanmış müslüman Metin Bey ve diğer rakı içmeyenlerden de para toplayın.) Oğuz Pir'i destekleyin. (Bir reklam: Plaket fabrikası hisse senetleri yakında Borsa'da.) Sizden ricam, Oğuz Pir'i desteklemenizdir. Oğuz Pir'i desteklemenizi istivorum. (Bir reklam:

Nekelendirmek i-in 16'lık devirle -alëan 78'lik gramafon

plaklarë gibi olan adamlarë dinleyin.)

"Reşit" partisinin Başbakanı böyle konuşursa, "Reşit olmayan" partinin "Çocukluk" döneminde, Türkiye ve halkının perişan olması olağandır.

Evet, kırdı Türkiye... Çünkü çoluk-çocuk oyuncak haline getirmişti bu ülkeyi...

Sağlıkta kırdı Türkiye, ilaçsızlıktan ölenler, hastanelerde rehin kalanlar v.d... Eğitimde kırdı Türkiye, üniversitelerimizin ve tüm okullarımızın durumu v.d... Ekonomide kırdı Türkiye, geçim sıkıntısı yüzünden fuhuş sayısındaki patlama, açlıktan ya da işsizlikten doğan intiharlar v.d... Dış ilişkilerde kırdı Türkiye, resmi heyetlerimizin kovulması, tüm ülkelerin vize koyması v.d...

Evet, çocuklar, bu oyuncakla oynadılar ve kırdılar...

ANAP'ın "Çocukluk" döneminde Türkiye, her çeşit çocukluk hastalığına tutuldu. Hastalandı Türkiye...

Adalette hastalandı Türkiye, yasa oyunları ile hayali ihracatçılar, kaçakçılar kollandı, yandaşlara af getirildi... Devlet hastalandı, yasadışı korsan kuruluşlara Devlet yardım etti, aynı takımdan olanlara torpil yapıldı, yandaşlar kayırıldı ve "Devlet adamı" denilen kavram küçüldükçe küçüldü v.d... Demokrasi, insan hakları hastalandı, karan-

lık cinayetler oldu, gözaltında ölümler oldu, insanlar kayboldu, mide bulandırıcı "Ölü olarak ele geçirilme olayları" oldu v.d...

Şimdi "Reşit" olmuşlar...

Çocukların yönetimi bittiğine göre, artık herşey düzelecek mi?

Örneğin, Devlet, Efe'lere, Ahmet'lere, Zeynep'lere arka çıkmayıp, İstiklal Savaşı Gazileri'nin bile dilenmesinin koşullarını ortadan kaldıracak mı?

Örneğin, yenilebilecek külot yerine, yeteri kadar verem ve kuduz aşısı getirilecek mi?

Örneğin, bankaların soymasına ve soyulmasına engel olunacak mı?

Örneğin, polislerin öldürmesi ve öldürülmesi durdurulacak mı?

Örneğin, batan iş adamlarının alay eder gibi villa üzerine villa almasına, buna karşılık vatandaşın karnını doyurmak için vücudunu satmasına engel olunacak mı?

Örneğin, yağma, talan, vurgun, soygun, torpil, rüşvet, sahtekârlık, namussuzluk, havadan para kazanmak, üçkağıtçılık sona erdirilecek mi?

Örneğin, "Dağ kanunları"nın uygulanması bitecek mi?

Sanmıyorum. Ve ANAP'lılara inanmıyorum...

Bay Mesut Yılmaz'ın partisinin "Reşitik" mi, "Raşitik" mi olduğu daha kesin olarak belirmeden, ANAP'ın "Ergin" olmadığı döneminin Başbakanı ve gene "Ergin" olmadığı dönemdeki ANAP grubunun Cumhurbaşkanı olarak seçtiği Bay Turgut Özal, "*Türkiye'de fakir yoktur*" diyerek tarihteki yerini bir kez daha aldı.

Bay Turgut Özal, neden söyledi acaba bu lâfı?

Bilindiği gibi, Bay Turgut Özal ilgi odağı olmaktan aşırı hoşlanan bir kişidir. Kendisinden söz edilmesini, övülmesini ister...

Bir gün "Türkiye çağ atladı" der, bir başka gün "Ben zenginleri severim" (Nedeni de, zenginler çok vergi veriyormuş, onun için seviyormuş. Vallahi billahi böyle dedi) der, denize gemi indirir, otel-motel açar, plaket verir, plaket alır, olur olmaz televizyonlarına çıkar...

İşte, "Türkiye'de fakir yoktur" lâfı da böyle birşey...

Belki de Bay Turgut Özal, içtenlikle söylemiştir bunu. Çünkü:

1) Bay Turgut Özal'm dünyası çok küçüktür... Çankaya Köşkü, Okluk kıyıları, bir-iki kodamanın yata, bir de uçak...

2) Bay Turgut Özal'ın çevresi de çok küçüktür... Bay Mesut Yılmaz (Aralarının açık olduğu iddiasına inanmayın siz, reklam o.), Bay Ekrem Pakdemirli, Bay Mustafa Taşar ve diğer zengin ANAP yöneticileri, iki-üç zengin, üç-beş Papatya, bir-iki dalkavuk, bir-iki basın kartlı yağdanlık. Pardon, bir de Bay Bush var...

3) Bay Turgut Özal'm kitaplarla, gazetelerle, dergilerle ilgisi yoktur... Red Kit okuyor, oğlunun korsan televizyonunu seyrediyor belki, o kadar...

Evet, belki de içtenlikle söylenmiştir o lâfı...

Bay Turgut Özal, "Türkiye'de fakir yoktur," dedikten sonra, şunları da söylemiş: "Sosyal Yardımlaşma Fonu'na (Yani Fak-fuk-fon, B. H.) kimse başvurmuyor..."

Gerçekten ilginç bir mantık... Böylesi bir mantıktan yola çıkan başka biri de şöyle diyebilir:

"Türk halkı çok gelişip, yeni alışkanlıklar edindi. Bakın, kullanıldıktan sonra yenilebilen külotlar ithal ediliyor..."

Ya da bir başkası da şunu diyebilir:

"Köpeklerimiz bile çağ atladı. Bakın, onlar için çiz-

me ve yağmurluk ithal ediyoruz..."

İşte, böyle bir ülkede yaşıyoruz, böylesi kişilerin yönetimi altında...

Herkesin umudu bu "*PAPATYA DEVRİ*"nin bir an önce sona ermesi...

Bu "*PAPATYA DEVRİ*"nin öğrenilmesi gerekli...

Bilindiği gibi okullarımızda "*LALE DEVRİ*"(1718-1730) okutuluyor.

Çocuklarımızın "*LALE DEVRİ*"yle birlikte, yârlarca hemcinslerinin g° rev aldığını ve kimdide artık rekit olan-

lar"ın iş başına geçtiği "*PAPATYA DEVRİ*"ni de öğrenmesi gerekli.

"*PAPATYA DEVRİ*", aslında 1983'ün sonlarında, ANAP başımıza çöreklandığı zaman başlamadı. İlk filizleri 12 Eylül 1980'de görüldü. Ama adı daha konmamıştı o zaman. 1983'te, ad da sahibini buldu.

Artık "*PAPATYA DEVRİ*"nin tüm özellikleri her konuda kendini gösteriyordu.

Ben, resmi tarihçilerimize yararlı olmak için, "*LALE DEVRİ*"nden yola çıkarak, onun ikizi sayılabilecek, "*PAPATYA DEVRİ*"ni anlatacağım.

Belki kızacak yüce ve ulu ve çocuk ve reşit büyükler. Kızınlar, hiç umurumda değil. Çünkü "*LALE DEVRİ*"ni de ben yapmadım, "*PAPATYA DEVRİ*"ni de... Ayrıca "*LALE*"lerle de, "*PAPATYA*"larla da uzak-yakın bir ilişkim olmadığı gibi, onları koklamadım da...

"ÖNSÖZ"e ek:

Bu kitap dizgiye verilirken, Sovyetler Birliği'nde darbe oldu ve Reagan'la Bush'un telefon arkadaşı Gorbaçov devrildi. Sonra da darbeciler...

Darbelere karşı çıkılması gerekli. Ama bunu, hakkı olanlar yapmalı.

Açık söylemek gerekirse,

12 Eylül 1980'de darbe yapıp demokrasiyi katleden Türk "5'li"sine alkış tutanların, Sovyetler Birliği'nde darbe yapanlara "5'li çete", "3'lü çete" demeye hiç mi hiç hakları yoktur...

12 Eylül 1980'de darbe yapan Kenan Evren ve arkadaşları, başta Süleyman Demirel ve Bülent Ecevit olmak üzere tüm parti liderlerini içeriye alırken "gık" demeyenlerin, Gorbaçov içeri alındı diye ağlamaya hakları yoktur...

Polonya Hükümeti'ne karşı ayaklanan Walesa'ya alkış tutarken, işçi hakları savunan DİSK'çileri zindana atıp işkence yapan ve DİSK'in mallarına el koyan 12 Eylül darbecilerini alkışlayanların, Sovyetler Birliği'nde darbe yapanları eleştirmeye hakları yoktur...

"Asmayalım da, besleyelim mi?" diyebilen darbeci Kenan Evren'i alkışlayanların, Sovyetler Birliği'nde darbe yapanlara söz söylemeye hakları yoktur...

Yazarları, gazetecileri, aydınları, gençleri, işçileri, memurları, köylüleri zindana atan 12 Eylül darbecilerini alkışlayanların, Sovyetler Birliği'nde darbe yapanlara karşı çıkmaya hakları yoktur...

İşkencelerin en aşağılığını yaptırtan 12 Eylül darbecilerine övgüler döktürenlerin, Sovyetler Birliği'nde darbe yapanlara kızmaya hiç hakları yoktur...

Hele, hele, hele, 12 Eylül 1980'de darbe yapıp Türkiye'de herşeyi bozan ve insan haklarını yok eden "Demokrasi katili 5'li"den icazet alıp Türkiye'nin başına çöreklenen ve ülkenin canına okuyan ANAP adlı siyasi

topluluğun üyelerinin bir tekinin bile, Sovyetler Birliği'nde darbe yapanlara karşı çıkmaya hakları yoktur...

Ama ne acıdır ki, 12 Eylül darbecilerine karşı çıkmayanlar, Sovyetler Birliği'nde darbe yapanlara "kahramanca" karşı çıktılar.

Aferin "Türk kahramanları"na...

Bu kitabı hazırlarken yararlandığım eserler:

(1) *"İSTANBUL NASIL EĞLENİYORDU"* Refik Ahmet Sevensil, İletişim Yayınları, 1985

(2) *"LALE DEVRİ"* Ahmet Refik, Hilmi Kitaphanesi, 1932

(3) *"ONİKİNCİ ASR-HİCRİ'DE İSTANBUL HAYATI"* Ahmet Refik, Enderun Kitabevi, 1988.

(4) *"LALE VE İSTANBUL"* Çelik Gülersoy, Türkiye Tüning ve Otomobil Kurumu Yayını, 1980

"LALE DEVRI"ne doğru

Almanya'nın, Fransa'nın, Avusturya'nın yabancı işçi-ye gereksinimi olmadığı ve turizmin de gelişmediği yıllar-
da Osmanlı'nın amacı, ne olursa olsun Avrupa'ya gitmekti.

Ve canları sıkıldıkça, "2 ileri, 1 geri" taktiğine baş-
vururlardı.

Padişah Efendimiz, şimdi üzerinde "İstanbul Beledi-
yesi" yazılı turuncu renkli çöp tenekesinin bulunduğu yere
gelir ve bağırırdı:

-Hey Mehteran, döktür şöyle tatlı bir hava...

Bunun anlamı şuydu:

"Haydi, gene keferelere sefer yapıyoruz..."

"Güm güm de güm güm" diye davullar çalınırken,
Aktolgalı Beylerbeyi haykırır:

-Silah hoptike...

Silahlar omuza alınır...

-Yahşi adım yallah... Yek, dü, se, cıhar... Yek, dü,
se, cıhar...

"2 ileri, 1 geri", "2 ileri, 1 geri" derken, Viyana kapı-
larına dayanırlardı.

Sonra da, daha o günlerde Bush'çu olmadıklarından,
"Bay-bay" yerine "Çüüz" deyip dönüş yolculuğuna başlar-
lardı. Oysa o akınlara çocuklar gibi ne de güzel şen gider-
lerdi...

Yıllar geçti aradan. Osmanlı'nın "2 ileri, 1 geri" tak-
tiği, "1 ileri, 2 geri"ye döndü ve...

Ve Osmanlı İmparatorluğu'nun "Gerileme dönemi", çağın oyunu olarak sahneye çıktı.

İmparatorluğun sınırları içinde kötü yönetim, zulüm, baskı, zorbalık kol geziyordu. Belki "Mum işkencesi", "Kavak ağacı sokma işkencesi" de vardı, ama tarihçiler yazmıyor bunu. Gene tarihçilerin yazmadığı bir konu daha var, "Ölü olarak ele geçirilme" olayları...

Kargaşa her yere yayılıyordu.

Padişah Efendimiz, halkın ilgisini başka yere çekmek için bir takım yollar düşündü. Ama o günlerde, daha Naim Bulgaristan'dan göç edip altın madalya kazanmamıştı.... Daha Galatasaray Monaco'yu yenmemişti... Daha Rıdvan sakatlanmamıştı... Daha Efe'nin düğünü yapılmamıştı... Daha Emrah şarkı söylemeye başlamamıştı... Daha Star I gibi korsan televizyonlar ortaya çıkmamıştı... Daha Yüksel Uzel'ler, Nilüfer'ler, Neco'lar, Leman Sam'lar Yücelerin gözde sanatçısı olmamıştı...

N'apsın zavallı Padişah Efendimiz bu durumda? Hemen bir İsyancıyı "Canlı olarak ele geçiriyor" ve:

-Haydi oğlum, sen artık sevişme, savaş, deyip, yallah savaşa yolluyordu.

Ve yeniden başlıyordu, "Silah hoptike, yahşi adım yallah, yek, düse, cıhar, yek, dü, se, cıhar," oyunları.

"Sevişmek yerine savaşmak" yolunun hiç de akıl kârı olmadığı, çıktı ortaya, sonraları.

İzlanda'ya 5-1 yenilen futbol takımı gibi her savaştan yenik çıkıldı. Ordu "Cıhar, se, dü, yek... Cıhar, se, dü, yek" diyerek geri döndü.

İşte o sırada, günlerden bir gün, Nevşehir'de İzdin Voyvodası Ali Ağa kara kara düşünüyordu:

-Bizim karı bugün, yarın doğuracak. Aaah ah, International Hospital olsaydı, partinin il başkanı bir telefon eder, helikopter getirtirdi. Ondan sonra da ver elini payi-

taht... Neyse, ebe Kadriye halleder...

Ebe Kadriye halletti.

Ali Ağa bağıyordu:

-Oğlum, oğlum oldu benim...

Birkaç gün sonra da, Ali Ağa'nın zevcesi, oğluna hem meme veriyor, hem de şöyle diyordu:

-Sen Padişahlara damat olacaksın tosunum...

Cennet anaların ayağının altında olduğu için, bir üst kattaki Tanrı bunu duydu ve...

*"PAPATYA DEVRİ"ne
doğru*

Kayısı mevsimiydi...

Birden sancısı tutmuştu kadının. Kayısı zehirlenmesi sanmışlardı. Ebegümeci suyu ile devedikeni tohumunu bir arada kaynatıp içirmeyi düşünüyorlardı ki, kadının oğlu oldu.

Genç anne, bir süre sonra:

"Sen Padişah olacak çocuksun, kakandan belli..." dedi.

Bilindiği gibi, Türkler "Kakadan geleceği okuma" yetenekleri yüzünden tarihe geçmişlerdir... Neyse...

Ve Tanrı, gene duydu ananın yakarışlarını.

Oğlan büyüdü, büyüdü ve...

*"LALE DEVRİ"nin
eli kulağında*

"İzdin Voyvodasının büyüyüp gürbüzleşen, arslan gibi bir delikanlı olan oğlu İbrahim, 1688 yılında İstanbul'a geldi ve hemşehrilerinin aracılığı ile saray helvacıları arasına katıldı. Açık göz bir adam olan, okuma yazma da öğrenen İbrahim'i helvacılıktan sonra baltalı askerler bölüğüne, evkaf kâtipliğine, yazıcı halifeliğine yükselmiş gö-

rüyorum. Bu sırada Şehzade Ahmet ile tanışıyor, gözüne giriyor, sırdaşı oluyor, eğleniyor, eğlendiriyor ve şehzadeyi yönetiyor." (I)

"PAPATYA DEVRİ"

Lâle Devri'nin "Baltalı asker bölüğü", yıllar sonra biçim ve isim değiştirerek, Papatya Devri'nde "Tahtalı polis" olarak ortaya çıktı. "Baltalı asker" düşmana, "Tahtalı polis" yoksul halk'a karşıydı.

Yıllarca, Mevlana'nın izinden giderek, "İstanbul'a gel, ne olursan ol, gel," taktiğini uygulayan, hatta Bay Turgut Özal'ın bile açık açık çağrı çıkardığı "İstanbul" sonunda dolmuştu.

Bunun üzerine, "Demokrasi"nin ne olduğunu bilmeyen zekâ yoksunu bir takım kişiler, "Dağ kanunu" uygulayarak İstanbul'u temizlemeye kalkıştılar.

Sosyetik ve Amerikancı spor yazarlarına dek, "Zenginler sınıfı", bu "Dağ kanunu" uygulayıcılarını destekliyordu. "Dağ kanunu" ülkeye bir yayılırsa, sonunda herkes gibi "Zenginler sınıfı"nın da ağlayacağını nedense düşünemiyorlardı...

*"LALE DEVRİ"ne
bir adım kaldı*

Viyana'ya "Çüüz" dendikten sonra İmparatorluğun paylaşılması başlanmıştı.

"Fakat Türkiye'de kimse bunun farkında değildi. Ülkeler veriliyor, yabancılar iç işlerimize karışma hakkını alıyor, padişah, saray çevresi, vezirler, zenginler, ileri gelen sarıklılar, cariyeler ve odalıklar arasında müzik, raks seyri, hamam eğlenceleri ve sarhoşlukla vakit geçiriyordu." (I)

Ama Padişah 2. Mustafa'nın durumu vahimdi. Ve bir

gün, yüce büyüklerimizin dediği gibi, "Kıçüstü" oturdu. Kısacası, öldürüldü.

-Hey, 3. Ahmet, dediler. Geç Osmanlı'nın başına...

Genel istek üzerine bu kez 3. Ahmet oldu Padişah Efendimiz...

Bu Padişah, savaşı hiç mi hiç sevmezdi.

-Vallahi kardeş, derdi. Benim I koyup 3 almak ya da I koyup 20 almak gibi düşlerim yok. Böyle düşünenler sonunda 3 koyup I alıyorlar. Onun için boşver savaşı, mavaşı...

Buna karşılık, 3. Ahmet parayı çok severdi. Ve Kazancakış'ın Francis'inden sonra dünyanın ikinci Hippy'siydi.

-Savaşma, seviş...

"Üçüncü Ahmet, harpten kat'iyen haz etmezdi. Harbın felâketlerinden, badi olacağı masarıftan son derece ihtiraz ederdi. Paraya muhabbet, Üçüncü Ahmed'in hâkim evsafındandı. Tamahkârlığı o derece ileriye götürmüştü ki, seleflerinden hiçbirisi bu derecesini ibraz etmemişti. Vezirleri Padişahın bu haline vakıf oldukları için fazla masarıftan ictinap ederler, daima varidatın teksirine gayret gösterirlerdi. Fakat teksir edilen varidat, menafii umumiye sarf olunmaktan ziyade, Üçüncü Ahmed'in hazinelerini doldururdu." (2).

O zamanlar Sarayı Hümayun'a önerge verip, Padişah'm "Hazine varlığı"nı soran çıkmıyordu.

Sahi, çıksaydı ne olurdu? Ne olacak, Padişah Efendimiz, onu Saltanat Kayığına davet eder ve Ümetullah Sultan'la çanaklı konken oynamasını sağlardı. Ama o günlerde çanaklı konken icat olunmadığı için Sarayı Hümayun'a soru önergesi verilmedi, herhalde.

Tarihe dönelim... 3. Ahmet'in Ümetullah Sultan'dan olan kızı Fatma Sultan 4 (yazıyla sadece dört) yaşındayken nişanlısı Ali Paşa "Şehadet mertebesi"ne ulaşmıştı. Varadin Savaşı olmasaydı, birkaç yıl sonra, Fatma'nın ya-

tağında, "Ne şehit, ne gazi olup, seks yoluna gidecekti," Paşa Efendi

Fatma'cığın şansı paşalardan yana çok açık olduğundan İbrahim Paşa ile evlendirildi.

Kırk yıllık İbrahim, olmuştu Damat İbrahim Paşa.

Bir gün Damat'a, şehzadelerden biri geldi:

-Enişte be, dedi, biraz altın versene...

Damat, kayınbiraderinin borsada oynayıp Padişah Efendimizin hazinesindeki varlığı arttıracığını sanarak "*Bin kese akça*" (2) verdi. Şehzade bu parayla ne borsacılığa soyundu, ne de kadirga alıp "*Kadirga turizmi*" ne.

Gitti, "Huzurunda cirit oynayan içoğlanlarına ihsan etti." (2).

3. Ahmet, cariyeleriyle tek erkekli grup seks yaparken olayı duydu.

-Tiz çağırın damadı, Hünkâr Sofrası'na, dedi.

"*Otuz hatve uzunluğunda, yirmiiki hatve genişliğinde*" (2) olan bu salonun "*Halic'e nazır pencereleri önüne yüksek bir şırvan yapılmış, parmaklıkları muzayikkârı se-deflerle işlenmişti. Şırvanın sağ tarafında başlıkları yaldızdan, sütunları gül rengi mermerden. Padişahın ikametine mâhsus bir sakıf vücuda getirilmişti. Bu sakfın önüne müzeyyen billur bir top asılmıştı. Salonun sol tarafında, hamama, hamam koridoruna ve diğer dairelere ayrı ayrı kapılar vardı. Kapıların üstünde, kırmızı zemin üzerine medayihi havi beyitler, kasideler yazılmıştı. Salonun duvarları serapa aynalar, çiniler ve çeşmelerle müzeyyendi. Aynaların çerçeveleri girift asma dallarile tezyin edilmiş*" (2) ti.

Koşa koşa geldi Damat. Çünkü Padişah Efendimiz çağırıyordu. Gecikirse, başsız bir gövde hiç işe yaramazdı.

Sordu Padişah "*Bin kese akça*"nın hesabını.

Damat İbrahim Paşa yanıtladı:

"*Şevketmaap. Tedbiriniz sizi hazineler yığmaya mec-*

bur ediyor, fena da etmiyorsunuz. Pare hükümdarların kuvvet ve istinatgâhıdır. Fakat benim başka suretle hareket etmeğüm ve sizden gördüğüm eltaf halka da ibzal eylemeğüm icap eder. Çünkü başka türlü hareket edecek olursam, ne siz tahtınızı, ne de ben mevkiimi muhafaza edebilirim. Padişahın hâzinesi, milletin malı demektir. Fakat hiç olmazsa bu paradan bir kısmının Padişah veya vüzerâ elile kendilerine verilmesi icap eder." (2)

Padişah Efendimizin akli yatmıştı buna.

Ve Damat İbrahim Paşa da göze girmişti artık.

"İbrahim Paşa müstakillen işleri idare için mevkiini tahkim etmeye uğraştı, en mühim mansıplara kendi adamlarını yerleştirdi." (2).

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nde, Tanrı'ya şükürler, "Padişah Efendimiz" gibi kişiler yoktu. Ülkede demokrasi vardı, ve, ya seçimle gelirdi yöneticilerimiz ya da bir ünlümüzün dediği gibi, "Ev kiralari, General aylığını geçince" darbe yapılırdı.

Seçimde yitirenler en kısa zamanda "Mazlum", kazananlar da "Zalim" olurdu.

Darbeyle başa geçenler de hemen "Zalim"liğin doruk noktasına yerleşirlerdi. İşte böylesi darbecilerden sonuncusu, iktidarı altın bir tepsi içinde dostlarına sundu.

"Ben vatani kurtardım. Hadi sıra sizde, biraz da siz kurtarın bu vatani... dedi.

"Asmayalım da besleyelim mi?" vecizesiyle tarihteki hakettiği yeri alan Darbecibaşı, susup oturacağı yerde, bir zamanlar "Demokrasi" istedikleri için "Vatan hainleri" diye suçlandığı yazarların arasına girmek için anılarını yazdı. Doğal olarak iyi de para aldı. Çünkü kendisi çok iyi bir yazardı.

Zaten Papatya Devri'nde Devlet Başkanları da, Cum-

hurbaşkanları da herşeyin en iyisini yaparlar, herşeyi bilirler ve hiç yanılmazlardı.

Papatya Devri'nde sadece Başkanların değil, Başbakanın, Bakanların, iktidar partisi milletvekillerinin hem kendileri, hem yakınları, hem eşleri, hem dostları, hem de yandaşları çok yetenekliydi. Hepsi de üstün zekâya ve bilgi ile beceriye sahipti.

Örneğin, Darbecibaşının bir damadı, geleceğin "First Man"inin "Nakşibendi" olduğunu bile bilmeyen (Çünkü sokaktaki çocuklar bile biliyordu) bir gizli polis örgütünün üst düzey görevlisiydi. Öteki damadı da çok tatlı aylıklı bir yerdeydi. Yetenekli damatlar, uzman oldukları yerlere, bileklerinin hakkıyla yerleşmişlerdi.

Örneğin, "First Man"ın büyük oğlu televizyon alanında büyük bir yetenektir. O denli büyük bir yetenektir ki, televizyonu yasadışı olmasına karşın, Başbakanlar bile, nerdeyse bir "Türbe" gibi, ilk kez orayı ziyaret ediyorlardı.

Örneğin, "First Man"ın küçük oğlu da, kızı da, eski damadı da, kardeşleri de, hepsi, ama hepsi "Yetenek küpü"ydüler. Ayrıca bu kişiler Simya alanında da çok başarılıydılar. Tahta parçasına el değdirdiler, altına dönüşüyordu o tahta parçası.

Örneğin, "First Man"ın, "Office boy"u bile her taraftan yetenek fışkıran bir çocuktur.

Örneğin, Başbakanların, Bakanların, seçim kazanmış ya da kazanamamış iktidar partisi milletvekillerinin tümünün uzak-yakın akrabaları "Ekstra ekstra Nuh'un Ankara makarnası"nın "Ekstra"sı gibiydiler. Devlet kuruluşlarına ya Genel Müdür, yönetim kurulu üyesi ya da danışman olarak çöreklenmişlerdi bu akrabalar, ahabplar.

"First Lady"nin terzisinden bile yetenek fışkırıyordu.

"Arpalıklar"a dalamayan eş-dost da ticarete soyunmuştu. Banka kredileri, ihaleler ve benzeri yollarla Devlet'i harmanlıyorlardı.

Bakın ne diyor Hasan Celal Güzel:

"Yolsuzluklara dayanılarak oluşturulan bu hükümetin yolsuzluklarla mücadele etmesi eşyanın tabiatına aykırıdır." (Günaydın, 16.7.1991)

Ve Hasan Celal Güzel şunları da söylüyor Başbakan Mesut Yılmaz ve Bakan arkadaşlarının mal varlıkları ile ilgili açıklamaları üzerine:

"Önemli olan siyasete girdiklerinde ne durumda olduklarıdır. Ben de yıllardır milletvekilliği yaptım. Bakanlık yaptım. Diğerleri ile aynı parayı aldım. Benim durumunda müspet bir değişme olmadı. Bu baylar nasıl para, pul, mülk, servet, saman sahibi oldular? Sadece katıldıkları yapı kooperatifi sayıları bile ürpertici. Bu değirmenin suyu nereden geliyor acaba?" (Age)

(ANAP'm eski bir Bakanının sözleri olduğu için ilginç geldi bana. Yoksa, örneğin 1983'teki, yani siyasete ilk girdikleri zamanki "mal varlıkları"nı açıklamadıkları sürece, bu "Mal varlığım şudur" şovlarının halkı uyutmaya çalışmaktan başka ciddiye alınacak bir tarafı yoktur. Ayrıca gariptir, bu baylar, hem halk'a Devlet tahvili satmak için yırtınırlar, hem de kendileri bir liralık bile Devlet tahvili almazlar. Mal varlıklarında hiç gözükmüyor da...) / *Bakınız, "PAPATYA'MIN KENARI" bölümü, A/*

Evet, halk sefalet içinde yüzerken, darbecilerin koruyup kolladıkları ve kurtardıkları "Zevat" yatlarından denize atlayıp yüzmekte ya da "Tatil kâşane"lerinin havuzunda çimmektedirler.

Papatya Devri'nin tatlı günlerinde başka şık olaylar da oluyordu. Örneğin, zenginlerin kurtarıcısı Darbecibaşı, "Ege'nin En Şık Erkeği" seçiliyordu, sosyete tarafından.

"LALE DEVRİ"

"Damat İbrahim Paşa, yakışıklı ve zarif bir adamdı. Süse oldukça tutkundu. Debdebeyi çok severdi. Parmakla-

rını yüksek değerde elmas ve zümrüt yüzüklerle süslerdi. Bazen ferace, bazen kırmızı çuha kontaş kürk giyerdi. Giy-sileri baştan başa elmas ve incilerle işlenmiş, pırıl pırıl, görkemli, gözalıcı idi. Beline değerli taşlarla süslü hançer takardı." (1)

"Elleri, zarif ve nermin bir kadın eli gibi, elmas ve zümrüt yüzüklerle müzeyyendi. Elbisesi serapa elmaslar ve incilerle bezenmişti. Sadrazamın zinete olan meylile beraber Padişah'ın zevk ve sefaya iptilâsı bu devre başka bir çeşni vermişti." (2)

Evet, şık bir erkekmiş Damat İbrahim Paşa. Sadece Ege'nin değil, tüm İmparatorluğun.

Yalnız Damat İbrahim Paşa ile bizim "Şık Erkek"in arasında bazı benzerlik ve farklar vardı.

"Müzik ve şiire değer verirdi. Toplantılarından saz ve söz eksik olmazdı. Fatma Sultan'la evleneceği zaman Üçüncü Sultan Ahmet'in kızına ilân-ı aşk için gazeller yaz-mıştı." (1)

Bizim "Şık Erkek" de müziği severdi. Emel Sayın'ın sesine hayrandı. Hatta klasik müzikten bile hoşlanırdı. Bu-nu göstermek için, darbesel bir törenin televizyondan nak-len yayınlanması sırasında, Beethoven'ın bir parçasını çal-dırtmıştı. Ama "Şık Erkek" şairleri ve yazarları hiç sevmezdi. "Asmayalım da besleyelim mi?" dediği kişiler içinde şairler de vardı. İşte Nevzat Çelik.

Neyse, biz gene Damat İbrahim'e dönelim.

Damat'ın sevdiği şairler de, günümüzün dalkavuk gazeteci-yazarları gibi olan şairlerdi.

Bu şairler, başta Nedim olmak üzere övgüler döktü-rürlerdi, Padişah'a, Damat İbrahim Paşa'ya. Ama futbolcu Nedim Fenerbahçe'yi kurtarıırken, Şair Nedim, Damat İb-rahim Paşa'yı kurtaramadı. (Nedense şu gerçeği göremez bazı kişiler: Dalkavuklar, dalkavukluk ettiği kişilerin yıkıl-masına hiçbir zaman engel olamazlar.)

Bununla birlikte Nedim ve arkadaşlarının meydana getirdiği "Şair Yağdanlıklar Topluluğu" cukkayı doğrultmuştur.

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nde de "Yağdanlıklar" el üstünde tutulmuştur. Gazeteci yağdanlık da, yazar yağdanlık da, yayıncı yağdanlık da ihya edilmiştir.

Gazeteci ve yazar yağdanlıkların kimler olduğunu herkes biliyor. Bir de yayıncı yağdanlıklar var. Bu yağdanlıklar, iktidarın kafa yapısını gösteren kitaplar yayınladıkları için, yönetim tarafından "ihسان"lara boğulmuşlardır. Örneğin, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü adı verilen kuruluş, Türk halkından toplanan vergilerden belli bir miktarı bu yağdanlık yayıncılara aktarmaktadır. En son aktarılan paranın tutarı tam 1 milyar 800 milyon liradır.

Bir de "Kezzab-ü Yağ" diyebileceğimiz yeni bir tür doğmuştur Papatya Devri sayesinde.

Adam kezzap gibidir. Bir gün:

-Soruyorum, soruyorum, Turgut Özal'ın mal varlığını soruyorum... gibilerden soru önergesi verir, beyanatlar sallar.

Bir başka gün de, bir yüce ve ulu kişiye "Pasif homoseksüel" der...

Sonra bu "Kahraman", döner.

Bulutların üzerinde, mal varlığını sorduğu kişinin eşiyle konken oynamaya kadar götürür işi.

Hemen arkasından da, "Pasif homoseksüel" diye tanımladığı kişiye "güven" duyduğunu gösterir.

"LALE DEVRİ"

Bedreddin Dalan, Aydın Lisesi'nde okurken okul tu-

valetine gidip, gizli gizli aynanın karşısına geçer ve şöyle dermiş:

-Ey Bedreddin, onun da gözleri mavi, senin de... Sen de yakışıklısın, o da...

Yakın tarihteki bir kişiyle karşılaştırıyormuş kendisini.

Belki bugün, aynanın karşısına geçip:

-Ey Bedreddin, sende 3. Ahmet'le Damat İbrahim Paşa'nın ruhu var... diyordur.

"Üçüncü Sultan Ahmet'le damadı İbrahim Paşa'nın eğlence, incelik ve güzelliğe olan ortak eğilimleri İstanbul'da sayfiye hayatını canlandırmış, İstanbul yazlıklarının yapım, onarım ve süsleme işlerini gerekli kılmıştır. (..) Beşiktaş kıyılarında Damat İbrahim Paşa'nın kocaman sarayı ağır başlı ve görkemli havasıyla gölgesini sulara yansıtır. Fakat Beşiktaş'tan sonra Rumeli kıyılarında pek göze çarpacek büyük bir yapı yoktu. Anadolu kıyılarında ise birkaç ufak cami, birkaç beyaz köşk sessizlik ve ıssızlık içinde gözlere gülümserdi. (..) Yalının odaları yüzün üstündeydi. Bu odaların her biri ayrı ayrı sütunlar, mermerler, yıldızlar ve resimlerle süslü, pencere camları eşsiz kristaldendi. (..) Yalıda padişahın konuk edilmesi için özel olarak yapılmış odanın duvarları, üstüne sedef işlenmiş zeytin ağacı kaplıydı. Sedefler arasına da çivi yerine zümrütler saçılmıştı." (I)

Saraylar böyleydi işte.

Ama ya hamam dairesi? Hamamda seks alemleri düzenleyen 2. Selim'in ahfadından olanlar için "Hamam sorunu" çok önemlidir:

"Bilhassa hamam dairesi cidden güzeldi. Kurnalar, çeşmeler, döşemeler kâmil mermerdendi. Tavanı yıldızlar, duvarları zarif çinilerle müzeyyendi. Hamamın yanında iki geniş daire vardı. En yüksekteki bir set şeklinde idi. Dört köşesinden şelâleler şeklinde akan sular ufak mermer

kurnalara dökülüyor, sonra büyücek bir kurnada toplanıyor; ve bu kurnanın etrafındaki deliklerden harice serpiliyordu." (2)

Bir gün, Padişah 3. Ahmet, damadı İbrahim Paşa'yı çağırıp yanına:

-Bak damat, dedi. İlerki "asr-ı saadet"lerde bizlerin bazı taklitleri çıkacak. Anadolu'lu Bedreddün deyu bir adem çıkacak ortaya ve bu güzelim İstanbul'u benzetecek. İyisi mi, en önce sen işe giriş ve birbirinden güzel kasırlar, köşkler, saraylar yap. Ola ki bazıları sağlam kalır ve Bedreddün Efendi'nin "Katline vacip" emirlerine duçar olmaz... dedi.

Damat, el-pençe divan durup, başını eğerek konuştu:

-Peki sevgili kayınbabam... Bugünden tezi yok, işe girişiyorum...

Ve işe başladı Damat İbrahim Paşa... Birilerinin gözleri gibi "Mavi" olan Haliç'ten.

"Öbür yandan Haliç de bu dönemde eski parlaklığını arttırmıştı. Defterdar'da zarif bir kasır yaptırılmış, Neşat-âbâd adıyla adlandırılmıştı. İçeride, Alibeyköyü yöresinde yaptırılan kasır da haramâbâd adıyla anılıyordu." (1).

"Üçüncü Ahmet devrinde kır ve eğlence âlemleri o derece taammüm etmişti ki, İstanbul'un en dilnişin noktaları zarif köşkler, nazarrüba bahçelerle tezyip edilmişti. Zeyrek'te Ayşe Sultan, Eyup'ta, Paşakapısı'nda Fatma Sultan saraylarıyla Kandilli Sarayı, ne derece intizam ve mükemmeliyeti haiz ise, İstanbul'un en ferahfeza mevkilerinde bina olunan köşkler ve bahçeler de aynı intizam ve mükemmeliyette idi. Ezcümle Salıpazarı'nda Emnabat, Çıgala Sarayı civarında Ferahabat, Ali bey köyü kurbinde Hüsvrevabat, Bebek'te Hümayunabat, Defterdar'da Neşetabat, Kağıthane'de Sadabat kasırları hep bu devrin yadigârıydı. Üsküdar ve Kadıköy sahilleri ve kâmil köşklere

tezyin edilmişti. Yalnız bu sahilde, yüzü mütecaviz zarif ve nazarrüba saraylar vardı." (2).

Lâle Devri'nin en görkemli adı "Sadâbâd" dı.

"Sonunda Sadâbâd'a geliyoruz. (..) Damat İbrahim Paşa bu eğlence yuvasını kayınbabasına kendisi çalışıp çabalayarak hazırladı. İşe Kâğıthane deresinin yatağını değiştirmekle başlamış. Humbarahânenen 700 metre kadar öteye yatak kazdırmış, bunun iki tarafını mermer rıhtımlarla süslemişti. Yeni yatağın kıyısına otuz sütun üzerine çok görkemli bir kasır, kasrın önüne büyük bir havuz, çağlayanlar, ağzından sular akan ejderhalar, fiskiyeler yaptırmıştı. İbrahim Paşa yapım çalışmalarının başında bulunmuş, işçilerin ramazan ve bayramda bile dinlenmesine izin vermemiş, Kâğıthane'nin hızla canlandırılıp bayındırlaştırılmasına çalışmıştı: Kâğıthane'de yalnızca Sadâbâd Kasrı yapılmamıştı. Derenin iki yanına, Baruthane'ye kadar tüm kıyıda rıhtımlar kurulmuş, üzerine zarif köşkler, yer yer hamamlar yaptırılmıştı. Bu yapım çalışmaları birkaç satır önce söz konusu edilen çabukluk yüzünden ancak altmış gün içinde tamamlanmıştı. Damat İbrahim Paşa zamanında İstanbul'a birçok yabancı mimarlar getirilerek yeni yaptırılan kasırların planları bunlara çizdiriliyordu. Bu cümleden olarak Kâğıthane kasırlarının planları da Paris'te Fransız sanatçılarına çizdirilmiş, o zaman İstanbul'da Fransız elçiliği tercümanı olan Mösyö Lenoir bunları İstanbul'a getirmişti... Kâğıthane'de Sadâbâd'dan başka birçok kasırlar daha yaptırılmış, dere kıyısında birçok arazi o dönemin vezirlerine, dalkavuklara, gözdelere bağışlanmış, buralarda ayrıca bu kişilerce yapılar yaptırılmıştır." (1)

O zamanlarda "kooperatif" gösterileri falan olmadığı için, doğrudan doğruya bağışlanıyormuş topraklar, yapılar. "Kooperatifçilik" olsaydı vezirler, dalkavuklar ve gözdelere, "Mal varlıkları" nı açıklarlarken, "Şu kadar da kooperatif hissem var," diye işin içinden sıyrılırlardı.

Ama Lâle Devri'nin bir başka fotoğrafında da şunlar görülmüyordu:

"Bu sırada asıl halk kitleleri arasında hüküm süren yoksulluk korkunç bir biçimde idi. Halkın omuzunda, halkın iliğini, kemiğini yiyip sömüren saltanat (..)" (1)

"Ahaliden vergiler alınıyor, menafii umumiyeye muataallik masraflar taklil ediliyor, bu suretle gûya cesim bir servet tasarruf olunuyordu." (2)

"Şairlerin gördükleri parlaklık, İstanbul'un saraylarında ve mesirelerinde, hanımlarının şuh ve fetten bakışlarında idi. Vilâyetler gene sefil ve perişan, halk gene ekmek parasına muhtaç, müstebit valilerin zulmü altında giryandı." (2)

Oysa "Çağ atlıyordu" Osmanlı İmparatorluğu. Başta 3. Ahmet ve Damat İbrahim Paşa olmak üzere, tüm ileri gelen yöneticiler, yani vezirler ve onlarla birlikte gözdelerle dalkavuklar bu "Çağ atlama"yı görüyorlar ama milyonlarca Osmanlı vatandaşı göremiyordu.

3. Ahmet, Damat İbrahim ve diğer kodamanlar halkın sefaletini dile getirenlere "Komünist" falan diyeceklerdi, ama ne yazık ki daha "Komünizm" denilen şey çıkmamıştı ortaya.

-Ne diyelim aziz ve muhterem din kardeşlerimize? diye sordu Damat İbrahim Paşa. "Kökü dışardaki akımların temsilcileri başarımızı çekemiyorlar," desek, nasıl olur acaba?

-Olmaz, dedi 3. Ahmet. Başka birşey bulmalıyız.

Ve düşündüler saatlerce.

Sonunda birden fırladı tahtından:

-Tamam, buldum. Şöyle diyeceğiz: "Bizler, yüzyıllardır, hiçbir Osmanlı Padişahı'nın yapmadıklarını bir-iki yılda yaptık. Muhalefetin gözleri kör olduğu için, görmüyorlar yaptıklarımızı."

Sonra da çağırıldılar başdalkavuk Şair Nedim'i.
-Hadi tosunum, beni öven bir şiir yaz. Sonra oku onu
her yerde.

Yağdanlık, şiirine şöyle başladı:

"Pâdişahım seni Hak âleme sultan etmiş

Eylemiş emrine münkaad cihandârânî." (I)

"Münkaad" boyun eğmiş, "Cihandârân" da hükümdarlar demek olduğuna göre Yağdanlık için "Görevini çok iyi yapmış," diyebiliriz.

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nde de halk kitleleri arasında korkunç bir yoksulluk hüküm sürüyordu.

Romen kadınları iyi para kazandığı için, Gaziantep'li bir adam, geçim sıkıntısı yüzünden karısının saçını boyatıp "Made in Romania" diye pazarlıyordu kadını...

15 bin lira için işveren öldürülüyordu...

Çocuklarını satıyordu aileler...

Borçlarını ödeyemeyen işadamları, taksitlerini ödeyemeyen polisler intihar ediyordu...

Devlet İstatistik Enstitüsü bile açlıktan ölen insanların sayısını yayınlamak zorunda kalıyordu...

İşçi sefalet içindeydi...

Memur sefalet içindeydi...

Köylü sefalet içindeydi...

Esnaf kan ağlıyordu...

Turizmciler kan ağlıyordu...

Ve sanayici kan ağlıyordu...

Öte yandan, "Allah'ın ipine sarılın", "Biz bu boku biliriz", "Birlik ve beraberlik içinde olalım" şovlarıyla bir avuç tuzu kurunun yanında hayali ihracatçılar, vurguncular, yağmacılar, talancılar, dolandırıcılar, hırsızlar ve Devlet soyguncuları "Şinanay monamour şinanay" diye göbek

atıyorlardı.

İşte bu günlerde, "Ölü olarak ele geçirilme"ler eskinin Osmanlı Payitahtı'na da sığradı.

Ve huzurlarınızda Reislerin Reisi, En Büyük Babamız Bay Bush ülkemize geldi.

Uçaktan inerken:

-Turgut... diye seslendi.

Bush'un "Turgut"unun ülkesinde görkemli bir tören hazırlanmıştı.

Bay Bush rahatça kakasını yapabilsin diye keneflere bile özel yakınlık gösterilmişti.

"ABD Başkanı George Bush'un Türkiye ziyaretinden önce yapılan olağanüstü hazırlıklar, İstanbul Atatürk Havalimanı'nda da sürüyor. Bush'un geliş ve gidişlerinde ağırlanacağı Atatürk Havalimanı Devlet Konukevi'ne, dört ayar altın kaplama musluklar takıldı. Restorasyonu Ocak ayından beri süren ve 2 milyar lira harcanan Devlet Konukevi'ndeki lavabolar da özel el kesmesi mermerlerden yapıldı, tuvaletlere de otomatik ısıtmalı klozetler yerleştirildi. Klozetleri temizlemekte kullanılan fırçaların sapının da dört ayar altın kaplama olduğu bildirildi." (Hürriyet, 18 Temmuz. 1991)

(Sanırım bu kenefe harcanan paralar Turgut Bey'in ya da petrolcü biraderinin, korsan televizyoncu büyük oğlunun, borsacı küçük oğlunun cebinden çıkmıyor. Türk halkı ödüyor. Hani, "Ödediğin her kuruş vergi sana yol-sukul-hastane yoluyla dönecek" ayağıyla, kazanmayanlardan bile el konulan vergilerden çıkıyor... Neyse... Herhalde bu fabrikanın, pardon kenefin ürünlerini de, yüce ve ulu büyüklerimiz, biriktirip, bir müzede, halkın yararına sunarlar. Giriş ücretli olur. Böylece, Devlet hazinesine de yeni bir ek gelir sağlanmış olur. Derin buluşlarıyla ün kazanan ANAP Bakanı Adnan Kahveci'ye yararlı olacağına inanıyorum bu önerimin... Hatta müzenin ve ürünün sergi-

leneceği seksiyonun adını bile buldum. Müzenin: "12 Eylül 1980'den sonra Çağ atlayan Türkiye Müzesi". Seksiyonunun: "Büyük Babamız Bush'un saygıdeğer ürünü"...)

Lâle'den Papatya'ya... 3. Ahmet'in hamamından Bush'un kenefine... Eskilerin "Tekâmül Nazariyesi" dedikleri şey bu mu acaba? / *Bakınız, "PAPATYA'MIN KENARI" bölümü, B /*

"LALE DEVRİ"

Lâle Devri'nde yabancı ülkelerden gelenlere çok önem verirdi.

"İbrahim Paşa zevk ve eğlence âlemlerinde büyük bir debdebe gösterdiği gibi, bilhasşa elçilerin kabul resminde, o zamanın fevkalâde müdebdep merasimini, kendisine has bir ihtişam ile icra ederdi. (..) İstanbul'da saray halkı ile elçiler heyeti de zevk ve safadan, parlak ziyafetlerden geri durmazlardı." (2)

Bir eğlencede, Damat İbrahim Paşa, Fransız elçisinin çocuklarını getirmedğini görünce nedenini sormuş. Elçinin yanıtı şöyle:

"Bu derece debdebe ve saltanatı görmeye onların kuvvei basıraları mütahammil değildir." (2)

Belki Bush da ayrı nedenden dolayı çocuklarını getirmemiştir...

Debdebe ve saltanat meraklısı olan 3. Ahmet ve Damat İbrahim başka şeylere de meraklıydılar.

Örneğin kitaba...

"Lâle Devrinin ricali edebiyat ve san'atte de büyük bir incelik gösterdiler." (2)

"İbrahim Paşa, ulûm ve edebiyatı himaye ettiği gibi, matbaacılığın da, ilk defa olmak üzere, mülkümüzde tatbiki-ne himmet eyledi." (2)

"En ziyade ciddî eserlerin tabına delâlet etti." (2)

"İstanbul'un her köşesi Türk san'atinin zarafetine nümune olacak çeşmeler, kasırlar, havuzlar, kütüphaneler, medreseler ve abidelerle tezyin edildi." (2)

"..camiler, mektepler, hamamlar ve kütüphaneler vücuda getirdi." (2)

"..Damat'ın memleketi olan Nevşehir'de han; hamam, okul, kitaplık, sebil ve çeşmeler de yaptırılmıştı." (1)

3. Ahmet'le Damat İbrahim'in "ithal" ettikleri mimarlar, kitaplıkların da planlarını yapıyorlardı.

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nde de "İthal polis şefi" getirilmesi düşünülmüyordu. Ülkede polisler, genellikle "Ölü olarak ele geçirilme" işleri ile "Kitap toplama" işlerinde görev yapıyorlardı. Çünkü, yıllardır aranan Faruk Taşar gibi Devlet bankasını dolandıranlar, Çankaya Köşkü'nün burnunun dibindeki lüks gazinolarda boy gösteriyorlar, hatta gazetecilere fotoğraf bile çektiriyorlar, ama bir türlü polis tarafından yakalanamıyorlardı. (Bilindiği gibi bu Faruk Taşar, Y. Akbulut gidip yerine Mesut Yılmaz gelince, hidayete erdi ve kayınpederinin bulunduğu Tarsus'a gidip tutukevine teslim oldu.)

Evet, Papatya Devri'nde kitaplar, dergiler yasaklanıyordu durmaksızın...

Ve Papatya Devri'nde kitabevleri baklavacı falan oluyordu... Bu arada da Gorbacov sayesinde komünizmden kurtulup liberal ekonomiye ulaşan şanslı Romen kadınlarının çalışması için "Romen Genelevi"nin kurulması hazırlıkları yapılıyordu İstanbul'da...

"LALE DEVRİ"

"Romen Genelevi"nin hazırlık çalışmalarının başlamasından hemen hemen 265 yıl önce, Damat İbrahim Pa-

şa, "Bedrettin Dalan'cılık oyunu"nu sürdürüyordu:

"Kasrınışat, Kasrıcenan, Çeşmeınur, Hurremabat, Cısrısürür, Cetvelısım, Cısrınuranı, Hayrabat, Nevpeyda gibi isimler, pürsükün sular üzerinde, yeşil çınarlar altında, Sa'dabat ve teferrüatını teşkil eden kasırlara, köprülere ve tekkelere verilen isimlerdi." (2)

Kasırlar yapıldıkça, 3. Ahmet, ofisboyunu çağırırdı yanına ve emrini verirdi:

-Oğlum, koş git, Sadrazamı, yağdanlıkları çağır, bu gece gene rakı içeceğiz Hünkar Sofrası'nda.

Ve akşamleyn keyif âlemleri başlardı...

Bu arada halk da işi-gücü eğlenceye dökmüştü. Nasıl olsa artık İmparatorluğun ciddiyeti falan kalmamıştı.

"Geceleri saz ve nağme ile vakit geçiren halk, gündüzleri de hokkabaz, ateşbaz, sihirbaz, sinibaz, ayı, maymun, köpek oyunları, pehlivan güreşleri temâşasile eğlenirdi." (2)

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nde de halk, Bakan'lar arasındaki "Ayı-Köpek" temâşasıyla eğleniyordu.

Halkın üzüntüsünü "Otel ayısı" ve "Sarışın Fifi" takma adlı Bakan'lar giderirken, Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ı da üzüntülü olduğu zamanlar Cumhurbaşkanlığı sözcüsü Kaya Toperi eğlendiriyordu.

Yunan Tahidromos dergisinde bir yazı yayınlandı... Haberin bir yerinde şunlar yazılı:

"Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kaya Toperi, 'Özal'a çok sadık ve çok şakacı bir sima' olarak tanıtıldı. Kaya Toperi ise dergiye verdiği kısa demeçte, 'Özal keyifsiz olduğu zaman ona politikacı taklidi yapıyorum, keyfi yerine geliyor. Ancak, size kimlerin taklidini yaptığımı söyleyemem' dedi." (Milliyet, 20. Temmuz. 1991)

Neyse, biz gene dönelim, Papatya Devri'ndeki "Ayı-Köpek" temasına:

Bakanın biri "Ben otel ayısıyım" der, arkasından iktidar partisinin ilçe başkanı bazı Bakan ve milletvekillerine "Fino köpekleri" der...

Bir Bakan, başka bir Bakanı, Cumhurbaşkanının eşine "Sarışın Fifi" diye takdim eder...

Bir Bakan, bir Bakana "Ayı" maskotlu anahtarlık armağan eder. Armağanı alan Bakan, armağanı veren Bakana, "Aynaya baktın da öyle mi aldın?" diye devirlerine uygun düzeyli "temaşa"larda bulunurdu...

Ya da bir travesti çıkar ortaya, "Ben birçok milletvekiline hem kocalık, hem de karılık yaptım," der. Ve Allah için I (yazıyla sadece bir) milletvekili bile çıkıp, "Hey, bu ş'apılan ve ş'apan milletvekilleri kim?" diye sormaz... (Not: Bu konuyla ilgili 50'ye yakın yazı ve haber çıktı gazetelerde. Ve şu satırların yazıldığı güne kadar da hemen hemen 3 ay geçti aradan. Ama milletvekilleri hâlâ susuyor... Ben bir şey diyemiyorum artık...)

"LALE DEVRİ"

Lâle Devri'nde de eş, dost, akraba, ahbap ve yağdanlıklar, "Osmani birlik ve beraberlik içinde" hem korunmuş, hem de kollanılmış.

"Şölen bitiminde çağrılanlara, kapının önünde bekleyen çavuşlara, elçilerin adamlarına derecelerine göre samur ya da kakım kürkleri giydirilir, başka armağanlar verilirdi." (I)

"Dönem şairleri kocaman kasideler ve övgü şiirleri ile Sultan Ahmet'i Sadâbâd'a davet ederler, Damat İbrahim Paşa'nın yaptırdığı yapıları göklere çıkarırlar, aldıkları bahşişlerin tadını bir türlü unutamazlar ve bunlara yeniden kavuşmak için türlü dalkavukluk ederlerdi." (I)

Acaba Şair Nedim, Fransız Elçisi'ne yemek verilmeden önce:

"Beni yemeğe davet et"

Ey yüce Sultan Ahmet!"

diye şiirler döktürmüş müydü? Tarihçiler yazmamış bunu.

O zamanlar günlük gazeteler çıkıyor olsaydı, Şair Nedim, kendisinin de ziyafete çağırılması için gözyaşartıcı yazılar yazabilirdi. Ama o zamanlar, Osmanlı İmparatorluğu tam anlamıyla çağ atlamadığı için gariban Şair Nedim'in gözyaşlarının reklamını yapabileceği bir yer yoktu...

Sürdürelim eş-dost ve dalkavuk kolları hareketini:

"Nehrin her iki tarafındaki arazi ve dağlar âyân ve devlet huddamına ihsan buyuruldu." (2)

"Nişancılıkta meharek gösterenlere padişah tarafından altınlar, damatlara samur kürkleri, elmaslı hançerler ihsan olunurdu." (2)

"Her ziyafeti, her elçi kabul edilmesini müteakip hükümet erkânına, çavuşlara ve bütün saray ricaline verilen samur kürkleri, hilâtlar, yirmiden yüz kuruşa kadar ihsanlar büyük bir yekûna baliğ olurdu." (2)

".. bermutat, damatlara veya devlet erkânına samur kürkleri, kıymattar hilâtlar ihsan olunurdu." (2)

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nde ülke çağ atladığı için, "ihsan"ların biçimleri de çağa uyduruldu.

Zaman hızla akıp geçtiği için, "ziyafet"ler, "elçi kabul edilmiş"leri gibi şeyler beklenilmedi. Fırsat ne zaman düşerse, "ihsanlar" buyuruldu.

Papatya Devri'nde ihaleler "ihsan" buyurulmuştur...

Papatya Devri'nde yönetim kurulu üyelikleri "ihсан" buyurulmuştur....

Papatya Devri'nde danışmanlıklar "ihсан" buyurulmuştur...

Papatya Devri'nde bilumum arpalıklar "ihсан" buyurulmuştur...

Papatya Devri'nde krediler "ihсан" buyurulmuştur...

Ve Papatya Devri'nde para-pul, makam-mevki dışındada mebzul miktarda da PLAKET "ihсан" buyurulmuştur...

Papatya Devri'nde, ülkede yapılan tek ciddi iş, herkesin bildiği gibi, "Plaket ihсан edilmesi" işidir.

12 Eylül 1980 darbesiyle başlayan bu gırgır sayesinde ülkemizde bir Plaket Sanayii doğmuştur.

Yakında, plaketliler arasında, "En güzel plaket sahibi yarışması" açılırsa hiç şaşmamalıyız...

"LALE DEVRI"

-Ahhh ah, dedi 3. Ahmet.

-N'oldu dünyanın sultanı Padişah Efendi'miz, niçin böyle derundan bir "Ah" çektiniz? diye sordu Damat İbrahim Paşa.

-Ben "Ah" çekmeyeyim de, kim çeksin? Bir tane Saltanat kayığım var, bir de gezi faytonum. Oysa 1991'de Padişah olsaydım, otomobillerim olurdu, uçaklarım olurdu...

Zavallı 3. Ahmet... Topkapı Sarayı'ndan Çırağan Sarayı'na ya da Neşatâbâd Kasrı'ndan Sadâbâd Kasrı'na gidiyordu ya kayığıyla ya da faytonuyla. Ve Marmaris, Bodrum, Simena Tatil Köyü, Swiss Hotel bir düş bile değildi onun için.

Zavallı Ahmet'in kayığının dışında başka kayıklar da vardı sefahat âlemlerine giden. Lâle Devri yalılarında çıkıp Kağıthane ya da Göksu marinalarına giderdi bu kayık-

lar.

"Boğazın veya Halicin suları üstünde, rengârenk atlas döşeli kayıklarla Sa'dabâda, Kandilli bahçesine, Çubukluya veya Büyükdere sahillerine gitmek için birbirile rekabet eyliyordu. Her tarafta altın ve gümüş eğerler, elmaslar ve yakutlarla müzeyyen alınlıklar, gayet ağır koşum takımları görülmeye başladı. Kağıthane mevsimi gelir gelmez herkes servetini zinet ve ihtişama sarfetmek hissine kapıldı." (2)

3. Ahmet'ciler, yani o dönemin zenginleri faytona da çok önem verirdi. "Beygir 500 SEL'lerle Japon faytonları yarış ederlerdi âlemlere yetişmek için.

"Ahaliden bazıları araba ile gelirlerdi. Arabalarda boyalı ve yaldızlı kafesler vardı. İçleri, çiçek sepetleri ve şiiirlerle müzeyyendi. üzerleri ipek astarlı kırmızı çuha örtülü, kenarları gayet ağır surette işlemeli idi. Kenarlarında zarif saçaklar vardı. Bir araba dört kişiden fazla almazdı. Arabaların içine, oturmaya mahsus yastıklar konulurdu." (2)

Zenginlerin kayıkları, arabaları akın akın, 3. Ahmet'le Damat İbrahim'in "Lâle"li âlemlerine ulaşmak için gidiyorlardı.

"PAPATYA DEVRI"

Günümüz İstanbul'unun Lâleli'sindeki âlemlerde de Ahmet'ler, İbo'lar var. Onlar 300-500 bin verip Romen (Polonya'lı ve Bulgar'lar daha ucuz) kadınlarına katılırlar.

Biliyorsunuz, karınlarının doyduğu, işlerinin bulunduğu, sağlık-eğitim gibi sorunlarının halledildiği, kira derdinin bulunmadığı "komünizm belası"ndan Reagan'ın telefon arkadaşı Gorbacov sayesinde kurtulan emekli sosyalist ülkelerden biri olan Romanya'nın kadınları çok tarihsel bir duyguyla, Bush'un telefon arkadaşı Bay Turgut Özal'm

Türkiye'sinin Lâleli'sine gelip serbest piyasaya çıkmışlardır. Şimdi Lâleli'deki Romen kadınlar, karınlarını beyin çalıştırma yoluyla doyurmak yerine, liberal ekonominin gösterdiği doğrultuda, güney yarıkürelerini çalıştırarak doyurmaktadırlar. /Bakınız, "PAPATYA'MIN KENARI" bölümü, C /

"LALE DEVRİ"

1991 Lâleli'sinden, 1728 Beşiktaş'ına gidelim.

İşte karşımızda Ferahâbâd Kasrı.

263 yıl öncesinin Bedreddin Dalan'ı basbayağı güzel bir Kasır yapmış. Neyse ki daha Nurettin Sözen gelmediği için, bakımsızlık belirtileri gözüküyor.

Giriş için Belediye para almıyor. Yalnız tek bir koşul var: Zengin olmak ve bir yere gelmiş bulunmak.

Tarihçiler yazmamış, ama inanıyorum ki 3. Ahmet o günlerde:

-Ben zenginleri severim, demiştir.

Damat İbrahim de:

-Bir yere gelmek istiyorsanız, benimle zıtlaşmayın, diye de eklemiştir.

İşte hem zengin olanlar ve hem de Damat İbrahim Paşa'yla zıtlaşmayanlar buraya geliyordu. Belki bir-iki tane de, "Beni ziyafete niçin davet etmiyorsunuz?" diye yazı yazıp, ağlayanlar da davet edilmiştir bu âlemlere. Tarihçiler bunu da yazmamış.

"Çiçekler arasındaki çerâğınların sönmeye başladığı gecenin geç saatlerinde bahçeye bırakılan genç, körpe, ince yapılı, pembe, sarışın, elâ, türlü türlü güzellikte cariye-ler gülüşüp oynasarak çiçek tarhları arasına dağılırlar, bilinçsiz ceylan sürüleri halinde birbirlerini kovalayarak lâlelerin arasından şekerleri kapışırlar, buldukları külahları kaparlarken birbirlerini itip düşürerek, bağırarak, gülüşerek eğlenirler, kendilerini seyredenleri eğlendirir-

lerdi. Bir aralık gözleri önünde fıkırdaşan bu davetkâr taze ve canlı et yığınının sinirleri altüst eden görünümüyle gücü tükenen vezirler, dalkavuklar, şairler, nedimler, muşahipler ve başkaları yer yer çiçek tarhları arasına dağılıp kızları kovalamaya başlarlar, kandiller devrilir, mumlar söner, gecenin geç saatlerinde hoşgörülü bir karanlığa bürünen lâle bahçelerinin gizli köşelerinde susamış tutkular genç cariyelerin göğüslerinde söndürülürdü." (1)

Tombala..

"PAPATYA DEVRİ"

Yıllar geçer aradan...
Otellerde pahalı fuhuş...
Köşklerde sosyetik fuhuş...
Ülke dışında kompleksli fuhuş...
Tatil beldelerinde aleni fuhuş...
Yatlarda isterik fuhuş...
Sokaklarda zontasal fuhuş...

Gözler de, "susamış tutkular"ını, Aerobicise'de "söndürürler"...

"LALE DEVRİ"

"...Sarayın Lâle Bahçesi de rengârenk nurlara gark olurdu. Bütün lâleler arasına muhtelif renklerde şekerler konur, araları kandiller ve şam'alarla donatılırdı. Sonra, ahenk ve zevku sürur içinde bütün cariyelerin kumral ve siyah saçlarını dökerek, billûri ve cazip kahkahalarla lâleler arasında koşuştukları, şeker kapışmak için birbirile rekâbet ettikleri görülürdü." (2)

Günümüzde kart sübyancıların ellerinde şekerle dolaşmaları, meğer boşuna değilmiş. Bu gelenek, tâ Lâle Devri'nden geliyormuş.

O dönemin içi geçmişleri de "şeker" sunup şekerleniyorlarmış cariyelere.

Sanıyorum cariyeler de pek "şeker" peşinde koşmuyorlardı. Lâlelerin arasında kahkahalar atarak, eğilip, kalkarak, "şeker" arıyormuş numarasıyla başka "şeker"leri yakalamaya uğraşıyorlardı.

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nin "Resmî Hasbahçe Şenliği" bir gövde gösterisiydi. Lâle Devri şenliklerinin salt ilk bölümünü, törensel görünümünü canlandırıyordu.

Ama günümüz zenginleri, Lâle Devri şenliklerinin ikinci bölümünü türlü-çeşitli yerlerde ve türlü-çeşitli biçimlerde canlandırıyolar.

Bazı zenginlerimiz, yanlarına "şeker" yerine " yeşil Dolar" alarak Uzakdoğu'ya koşturuyorlar. (Sonra hastalık kapıp geliyorlar...)

Bazı zengin kadınlarımız da, tam tersine, Londra'ya gidiyorlar. Streaptease Klüpleri'nde sahneye çıkan erkekleri soymak için...

Bazı zengin erkeklerimiz, karılarıyla birlikte Paris'lere gidip, orada Fransız erkekleri karılarını becerirken karşlarına geçip mastürbasyon yapıyorlar...

Bazı zengin erkekler, Irak-Kuveyt Savaşı döneminde Avrupa'da erkek arayan, Kuveyt Şeyhi'nin kadın giysili oğulları gibi giyinip erkek arıyorlar...

Bazı zengin kadınlar da lüks otel lobilerinde parlak çocuk arıyorlar, kendilerini parlatmak için...

Başka bazı kadınlar da, sabaha karşı terlemiş fırın işçisi peşinde koşuyorlar, onları önce yıkayıp, sonra koyunlarına almak için...

Sosyetemizin bazı kadınları da kocaları, ihalelerle, paracıklarına para katarken, kiraladıkları genç erkekleri Bodrum'lara, Marmaris'lere götürüp yatlarda, halkın ve iş-

çilerin sırtından çalınan paraları, halk'a "Yol, su, elektrik, hastane, okul" olarak değil, "Seks" biçiminde geri veriyorlardı.

Şimdi bu "Miki" filmlerinden örnekler vermeye kalksam, vatanın bütünlüğü ve ulusun birliği elden gideceği için savcılar ve "muzır"cular harekete geçer ve toplar kitap.

Bilindiği gibi, Papatya Devri'nde, bayağı olayların yaratılması, olması suç değildir, salt yazılması suçtur. Tıpkı, Devlet Terörü'nün suç sayılmaması, buna karşılık yazılmasının suç sayılması gibi...

"LALE DEVRİ"

O yıllarda İstanbul'da kar bile yağardı. Hani beyaz, soğuk, tüy gibi şey...

İşte öylesi günlerde, âlem yapmak için Uludağ'a filan çıkmazdı 3. Ahmet'çiler. Topkapı Sarayı'nın bahçesinde kar topu oynarlar, üşüyünce de içeri girerlerdi.

-Ofis boy'unuz geldi Padişah Efendimiz, dedi İbrahim.

3. Ahmet, kendisini varolmanın başka bir düzlemine götüren nargilesinin çubuğunu hışımla yanına koydu.

-Damat, damat! dedi. Oğlanı Toplu Kasır Başkanı yaptık, sen hâlâ "Ofis boy" diyorsun. Ciddi ol biraz... Neyse, çağır buraya, sohbetlerimize katılsın...

"Üçüncü Ahmet döneminin kış eğlencelerinden biri de helva sohbetleridir. Damat İbrahim Paşa, İbrahim Paşa'nın damadı Kaptan-ı Derya Mustafa Paşa, öbür vezirler, vekiller, zenginler, tüm soylular sınıfı kış geceleri saraylarında, konaklarında özenli bezenli, görkemli şölenler düzenler, ünlü ve saygın kişileri çağırırlardı." (1)

Şu "Damat sınıfı" her dönemde köşe oluyor. Ah-

met'in damadı İbrahim, İbrahim'in damadı Mustafa...

O günlerde, Osmanlı İmparatorluğu "Gerileme Dönemi"nin havasını yaşıyormuş...

Dönelim "kış geceleri"ne:

"Bu toplantılarda müzik, şiir ve hoş sözlerle vakit geçirilir, görkemli sofralarda, gümüş tepsiler içinde helva yenilirdi. Dönemin ileri gelenleri, birbirlerini ağırlamak için, daha çok bir servet gösteriş yarışmasına katılarak bu şölenleri sıklaştırdıkça sıklaştırırlar, çağrılarının sayısını artırır, özellikle toplantılarda ünlü şairleri bulundurlardı. Böylece övülmelerini sağlamış olurlardı. Zamanın şairleri helva sohbetlerinin her biri için ayrı ayrı kasideler yazmışlardır." (I)

260-265 yıl sonra, şairler köşe yazarı oldu, kasideler de köşe yazısı...

"PAPATYA DEVRİ"

Gariban Ahmet helva yiyip, haremde cariye düdükleemekle geçirmiş uzun kış gecelerini...

Papatya Devri'nde böylesine "banal" geçmiyordu zenginlerin uzun kış geceleri. Çünkü çağ atlanmıştı.

Evlerde kokain-seks partileri sürüp gidiyordu. Gümüş tepsilerde helva yerine anahtarlar bulunuyordu. Tepsilerdeki anahtarlardan şanslarına düşeni alanlar, o anahtarın uyduğu kapının arkasındaki kadına uyduruyordu kendini. Arkadaş karıları yabancıya değil, arkadaşlara gidiyordu.

Bazen şanssızlıklar da olmuyor değildi:

-Yahu kardeşim, Güney Bey'in karısı çıkmasın mı karşıma, gudubet karı...

Ya da:

-Yahu ben Mustafa Bey'in karısını beklerken, bizim karı çıkmasın mı karşıma?

Ya 3'lü grup seks âlemleri...?

Diyelim Bankacı Erol Bey, travestinin birini yalısına getiriyor. Travesti karısına, o da travestiye, hem de aynı anda... Sonra da, travesti, Erol Bey'e...

Ya grup seks âlemleri...?

Ya "Hangi arkadaşın babası en iyisi?" seks yarışmaları...?

Ya yüklü çekler karşılığı yapılan garip yatak sohbetleri...?

Ya şişe çevirmeler...-

Papatya Devri'nin bazı zenginleri, Devlet'e verdikleri vergileri böyle tüketiyorlardı.

(Hadi sizleri biraz eğlendireyim: Efendim, Maliye Bakanı Adnan Kahveci, böylesi zenginlerin peşine düşüp kaçırdıkları vergileri toplayacakmış. Yok yok, gülmeyin, belki de Adnan Bey inanıyordur bu söylediklerine...) / *Bakınız, "PAPATYA'MIN KENARI" bölümü D, /*

"LALE DEVRİ"

Karlar yavaş yavaş erimektedir.

Soğuk kış gecelerinde helva yiyerek cinsel güçleri artan dalkavuklar, yağdanlık şairler, "Şeker toplayan cariyeler"i düşünmeye başlarlar.

Dalkavuklar:

-Aerobicise bizi tatmin etmiyor, başka şeyler olsun... diyorlardı.

Şairler de:

-Komünizmden kurtulan Romen "Dilber-i mümtazlar"m İstanbul'a gelmelerine daha 260 yıl var. Biz en iyisi, "Şeker"ciliğe başlayalım gene.

Ve şairin biri şöyle döktürür:

*"Erişti nevbahar eyyâmı açıldı gül ü gülşen
Çerâğan vakti geldi lâlezârın didesi rûşen
Çemenler döndü rûy-i yâre reng-i lâle ve gülden
Çerâğan vakti geldi lâlezârın didesi rûşen*

*Açıldı dilberin ruhsârı gibi lâleler güller
Yakıştı zülf-i hûba veş zemine saçlı sümbüller
Nevâ-sâz olmada bin şevk ile âşüfte bülbüller
Çerâğan vakti geldi lâlezârın didesi rûşen." (I)*

Bütün kış helva yenirse sonu böyle olur...
Bir başka şair de şunları diyordu:

*"Yine bezm-i çemene lâle fûrûzan geldi
Müjdeler gülşene kim vakt-i çerâğan geldi
Bülbül âşüftelenip bezme gazelhan geldi
Müjdeler gülşene kim vakt-i çerâğan geldi." (I)*

Uzun kış gecelerinde, "Eğlenceler dışındaki zamanı-
nı dikiş dikmek ve dantela örmekle geçirirdi" 3. Ahmet.

-Ayol Dâmat, derdi, vakt-i çerâğan gelmiş. Hadi di-
kiş kutumu kaldır da, biraz şeker toplatalım cariyelere...

Erkek Ahmet ve takımı, "Osmani, cismani birlik ve
beraberlik" içinde "Yek, dü, se, cıhar, yek, dü, se, cıhar"
diyerek Çırağan Seferi'ne çıkarlardı.

İmparatorluğun "kreması", "seçkin kulları" Çırağan
Sarayı'nın bahçesindeirler artık.

Ve yağdanlık Nedim, 265 yıl sonraki benzerine ışık
tutacak bir biçimde gene döktürür:

*"Budur âhir sözü her lâhza Nedimâ kulunun
Ah iydi olsa da öpsem yine ol dâmânı." (I)*

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nin yağdanlıkları, "Nedimâ kulu"ndan aşağı kalır mı hiç?

Üç-beş yağdanlıktan biri, Nedim'den almış olduğu ışıkla parlatır ha, parlatır. Örneğin, Türkiye'nin yaşadığı en büyük sosyal olay olarak Bush'un gelmesini gösterir. Ve Dolmabahçe Sarayı'nda yapılan şenlikte İstanbul'un "kreması" ve "Seçkin Türkler"le bir arada bulunmak için Nedim gibi olmasa da, bedii bir "Gözyaşartmaname" yazar.

Bu nameyi okuyan Bay Turgut Özal, yağdanlığa bir kıyak çeker, özel olarak, telefonla Dolmabahçe Sarayı Şenlikleri'ne çağırır.

Ve vakt-i ziyafete koşar seçkin yağdanlık.

İstanbul'un "Kreması" ve "Seçkin Türkler"le bir arada olma şans ve şerefine ulaşmıştı artık.

Bilindiği gibi Papatya Devri Türkleri: üçe ayrılır:

1) Krema Türkler: Bunlar, pastanın üzerine konan krema gibidir. Süs olarak kullanılırlar. Hindistan cevizli olanlar çok makbuldür.

2) Seçkin Türkler: Çok seçkindirler. Kimlerin "Seçkin Türk" sınıfına gireceğine kendileri karar verirler. Bu seçkin Türkler, sık sık kendilerine plaket verirler. Bu plaketler yaşlandıklarında, "Bizim moruk" denilme çağına girdiklerinde kendilerini avutmaya, nostaljik takılmaya çok yarar.

3) Seçkin olmayan Türkler: Onlara da, kısaca "Halk" denir...

Seçkin Türkler, zevk ve eğlence zamanlarında seçkin olmayan Türkleri falan düşünmezler bile. Ama kendilerini övmek ya da reklam yapmak gereksinimi duyduklarında hemen seçkin olmayan Türklerin huzuruna gelirler. Ve kıvrımanın türlü-çeşitli örneklerini göstererek seçkin olmayan Türkleri eğlendirirler.

Bazı seçkin Türkler, reklam gezilerine çıktıkları zaman Allah'ı bile anımsarlar:

-Aziz vatandaşlarım, Allah'ın ipine sarılın...

Papatya Devri'nde "Din" ögesi çok işe yarıyordu...

"LALE DEVRİ"

O yıllarda Ramazan, bahar aylarına, yani Çırağan'da cariyeye kovalama günlerine raslıyordu.

Ve Beşiktaş'ta, Tekerlek Mustafa Çelebi Mahallesi'nde oturan Şair Nedim de, tüm "Cariyeci"ler gibi Ramazan'a bozuluyordu.

"Lâle devrinin birkaç ramazanı bahara tesadîf etmişti." (2)

"Ramazanın ilkbaharda gelişinden memnun olmayan yalnız Nedim değildi. Başta Üçüncü Ahmet olmak üzere, bütün devlet ricaliye. O sene (1726) ramazan, lâle devrinin zevk ve sefa erbabını çırağan sefaları ortasında ansızın bastırmıştı." (2)

"Yatsıya doğru idi. Devlet ricalinin bade şevkile sermerst nazarları birdenbire hayretler içinde kaldı. Minarelerin kandilleri kâmilten yanmıştı. İstanbul ramazan neş'eleri içinde idi. Meclise ani bir soğukluk arız oldu. Baharın en sefalı bir gününde devlet ricalini ansızın bastıran bu ramazan, kimseyi memnun etmedi." (2)

"Mes'ele 'Halifei enâm'dan istizan edilseydi, o gecenin zevk ve huzuru şerefine, ramazan bir gün sonraya da kalabilirdi." (2)

"Ramazan'ın gelişinden zevku sefa erbabı hiç memnun olmamışlardı. Hele 'kuzattan Nedim Ahmet Efendi' o derece bizardı ki, Veziriâzam Nevşehirli İbrahim Paşa'ya takdim ettiği 'Ramazaniyye'de bile:

Kıla erbabı bile âbı hayata sırab
İrişüb hıız gibi ah mubarek ramazan.
Demekten kendini alamamıştı." (2)

-Nedim Efendi, cariyeler kaçmıyor ya, gel biraz oruç turalım... demiş miydi acaba 3. Ahmet?

Tarihçiler bunu da yazmıyor.

"PAPATYA DEVRİ"

Bu devirde de "Din" ögesi ülkeyi yönetenlerce çok iyi kullanıldı...

Hac gezileri...

Cuma namazları...

Başbakanlık'ta camiler...

Televizyonda "Din ve Ahlak" saatleri...

Ama öte yandan, zinada basılan "Din ve Ahlak" saat-i hocaları... Kibleleri yanlış camiler... Yanlışlıklarla dolu olarak yayınlanan Kuran'lar... Faiz alan Diyanet İşleri...

"*Filhakika İstanbul halkından da çoğunun ramazandan haberleri yoktu,*" (2) diyor Ahmet Refik.

260-265 yıl sonra, Tanrı'ya şükür bizim müslümanlar Ramazan'ı öğrendi. Ama müslüman geçinip, İslamiyet'i katledenleri görmeyi öğrenemedi.

"LALE DEVRİ"

Devrin yüce ve ulu büyükleri, Çırağan dalgasına taş attığı için Ramazan'dan gıcık kapıyorlardı. Hatta cariyelerin yüzü suyu hürmetine, Ramazan'ı ertelemeyi bile düşünüyorlardı.

Acaba, örneğin Padişah Efendimizin sultanları evle-

nirken, şenlikler ve törenler yüzünden Ramazan'a ara veriliyordu mu? Tarihçiler bunu da yazmıyor.

Ama bilinen şu ki, "Seçkin Osmanlı"ların düğünleri çok görkemli oluyormuş.

"Bu devirde bilhassa sultan düğünleri gayet parlak icra olunur, damatlar pek ziyade masraf ederlerdi. Ali Paşanın Ümmü Gülsüm Sultanla düğünleri icra olunduğu zaman, Damat Ali Paşa gelin sultana zıfıf gecesi bir mücevher kuşakla bir mücevher saat takdim etmiş. Üçüncü Ahmet bütün Saray erkânına, meselâ Şehzadelerden Süleyman, Mehmet, Mustafa, Bayezit, ve Noman ile, Fatma, Hatice, Atike, Saliha, Zeynep, Ayşe, Ümetullah, Safiye ve Emine Sultanlara, Başkadın Efendi ile ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci Kadın Efendilere, Sâliha ve Ayşe Sultanların validelerine, Reyhan, Rükiye ve Rabia Sultanların validelerine ki, ceman yekûn beş Şehzade, on iki Sultan, beş Kadın Efendi, sekiz Sultan ve Şehzade valideleri, ve bundan başka Kâhya Kadın, Haznedar usta ve Darüssaadde Ağasına birer düzine dibâyı rumî, birer düzine nevhur hutâyî, birer düzine de sade hutâyî, birer düzine de sade hutâyî hediye olarak ita eylemişti." (2)

Ya "Seçkin olmayan Osmanlı"ların düğünleri nasıldı acaba? İki dua, üç amin, haydi yallah...

"PAPATYA DEVRİ"

"Krema" ve "Seçkin" olmayan Türklerin düğünleri de çok garibandı. İkitelli'de de, Maçka'da da ya da Ümraniye'de de, Yeşilköy'de de durum "gariban"lar açısından pek değişmiyordu.

Ama Büyük Reis'in Küçük Şehzade'si evlenirken...

Milyarlarca liralık bir ciro vardır bu düğünde...

Önde gelen kremalar, holdingçilerimiz, işadamlarımız, ihalecilerimiz, ihracatçılarımız, kredicilerimiz, kısacası tüm "Seçkin Türk"lerimiz kendilerini göstermek için

varlarını, yoklarını koymuşlardı ortaya.

Doğaldır, "Zenginleri seven" Cumhurbaşkanılarına yaranmak için ellerinden geleni yapmaları...

Yoksa siz, o kremaların, işçilerine mi yakınlık göstereceğini bekliyordunuz?

Hele hele "Zenginsever" Cumhurbaşkanı, işçilere zam yapılmasının hemen ertesinde:

"İpin ucu kaçır hale geliyor. Milyonların üstünde iş arayan insan var. Onlar asgari ücrette, hatta bu ücretin altında çalışmaya hazır. Bunu hiç düşünüyor muyuz? Edepsizlikle hak alınamayacağını hep anlattım. Halka herşeyi doğru söylemek mecburiyetindesiniz... Bunun sonu üç rakamlı enflasyona gider," derken, işçilere yakınlık göstermek çok yanlış olur.

İşçilere "Edepsiz" diyebilen Bay Turgut Özal'ın kurduğu ANAP adlı siyasi topluluktan biri, Papatya Devri'nin son günleri yaklaşırken, birkaç işçinin işine son veren SHP'li bir Belediye Başkanı için şunları diyordu:

"İşçi çıkaran Belediye Başkanı ben, Saddam olarak ilan ediyorum."

Ve bu değerli özdeyişin arkasından ANAP yakını Saddam taklitleri yüzlerce, binlerce işçiyi kapıya koyuyordu.

Eh "Zenginsever" Cumhurbaşkanı'nın olduğu bir ülkede "Edepsiz" işçileri işten atan ANAPİ Saddam'ların olması olağandır. (Bay Mesut Yılmaz'ın kardeşi Bay Turgut Yılmaz işçilerini atmadı mı?)

"LALE DEVRİ"

Lâle Devri de olsa, Papatya Devri de olsa, egemen sınıf işçileri pek sevmiyor. Oysa, işçilerin sayesinde yatlarda, kotralarda keyif çatma, Avrupa'larda, Amerika'larda gezme şansına sahip olduklarını hiç düşünemiyorlar.

Papatya Devri'nin "Zenginsever"i, işçiye "Edepsiz"

derken, öteki, yani Lâle Devri'ninki de şöyle buyuruyor:

"Mimar ağaya hüküm ki

*Asistane'de işliyen neccar ve rencberanın yevmiye ıktıza iden ücretleriçün haddini mütecaviz talebile ıba-
dullahı tazıık eyledikleri bundan akdem malûm oldukda
neccar için kırk akçeden elli akçeye varınca üstadına gö-
re ücret tahsis kılınub (...) dilediği mertebe ücret almak fik-
rile yapıardan âlâtların kaldırub halkı taciz eyledikleri
zahir ve aşikâr olmagin (..) hilâfı ferman vaz'u harekete
cesaret idenler ahiz ve Tersanei âmirede küreğe vaz' olun-
mak (..) Buyurdumki Fi evaili b II3I" (3)*

Böyle buyururken 3. Ahmet, İngiliz Elçisi geldi Sa-
ray'a.

-How are you, the Sultan from mess? dedi.

-Ne dedi bu kefere? diye sordu Padişah, damadına.

Damat da:

-Vallahi bilmiyorum, diye yanıtladı. Ümetullah Sul-
tan, Nişantaşı Kız Koleji'ni bitirmişti, o bilir, ona sora-
lım...

Yok yok, bunu da tarihçiler yazmamış. Çünkü o za-
man Nişantaşı Kız Koleji yoktu. Şimdi de yok ya...

Evet, buyururmuş sık sık 3. Ahmet:

*"Dergâhı âli kapucı başlarından Derviş Mehmed'e
hüküm ki*

*Bu defa Edirne'den arabalar ile Tekfurdağı'na nak-
lolunan dairei hümayunun eşyası içine gümrükden eşya
kaçırmak için bazı bezirgânlar gümrüğe müteallik emtia
ve eşyaların vaz' eyledikleri yekıynen haber alınmağla..."*
(3)

Ya da:

"İstanbul kaim makamına ve kadısına hüküm ki

*Bir kaç seneden beru ağır sırma işleme çekme ve
donluk firenk pesend ve sırma püskül ve saçak ve nisvanın*

başlarına bağlandıkları yemeni ve koyun makremesi yerine istimal olunan yemeniler ve saçak ve sırma bükme gaytan ve til çekme ve boyama ve donluk ve bürüncük üzerine dal sırma işleme şeyler peyda olup..." (3) deyip İstanbul'da ipekli ve sırmalı kumaşların sattırılmaması üzerine emir veriyor Padişah Efendimiz.

3. Ahmet de, Damat İbrahim Paşa da günümüzün yüce ve uluları gibi herşeyi bilirler ve herşeyden anlarırmış.

Örneğin:

"İbrahim Paşa, İstanbulda pek ziyade sarf olunan kahve ticaretini de nizam altına almaya gayret etti." (2)

"PAPATYA DEVRİ"

3. Ahmet'in damadı kahve ticaretini düzen altına almış.

Ve 260-265 yıl sonra, yani Papatya Devri'nde ticaret alanında dev adımlar atmışız.

Bir çağ atlamışız, bir çağ atlamışız ki, gözleriniz yaşarır...

Köpekler için çizme, yağmurluk getirtmişiz.

Okyanus suyu getirtmişiz çiçeklerimiz için.

Ve insanlarımız, kullandıktan sonra afiyetle yesinler diye, "Yenilebilir kadın ve erkek külotları" getirtmişiz. (Afedersiniz, zenginlerimizin bu ağız zevkini anlayamadım bir türlü.)

Ama Papatya Devri'ni yaşayan Lâle Devri'nin Payıtahtında verem aşısı yok...

Kuduz aşısı ise var, tabii parası olanlara.

Yoksullar, bulabilirlerse, yerli kuduz aşısını kullanmak zorundalar. Bu da onların ölüm şanslarını daha da artırıyor doğal olarak.

Eskiden çocuk çocuğun, kısa bir süreden beridir "reşit"lerin yönettiği ülkede, sağlık işlerinin bu durumda ol-

ması olağandır.

Yoksulluktan da ölür insanlar hastane kapılarında, aşidan da...

"LALE DEVRİ"

260-265 yıl öncesine bakarsak:

"Bu devirde Türkiyede tababet, iptidai bir halde idi. Maamafih bazı marazların tedavisi, sair memleketlerde görülmedik bir tarzda idi. Ezcümle çiçek hastalığının aşısı gayet ameli bir surette tatbik olunuyordu. Aşı usulü Türkiyede keşfolunduğu cihetle, çiçek hastalığından kimsenin korkusu yoktu. (..) Her sene binlerce çocuga bu suretle aşı ameliyatı yapılırdı. Bu sebepten çiçek hastalığını herkes eğlence telâkki ederdi. (..) Aşı ameliyatından hemen hiç kimsenin öldüğü görülmezdi." (2)

İnsana, gene de önem veriyordu Lâle Devri'nin yöneticileri. "Lâle Devri biçimi terör"de bile, Devlet Terörü'yle karşı çıkmıyorlardı.

"Üçüncü Ahmet'le vezirinin zevk ve sefâ âlemlerini düşmanları çekemezlerdi. Nitekim bir gece Çırağan Sarayını taşlattılar." (2)

Düşünün bir kez, bu zevk ve sefâ âlemlerine karşı çıkanlar Çırağan Sarayını, Padişah'ın sarayını taşlatıyorlar.

Peki, 3. Ahmet ne yapıyor?

"Üçüncü Ahmet telaşa düştü. İbrahim Paşa'ya beyaz üzerine şu hattı yazdı:

'Binim Vezirim, çukadarlardan ve sayirlerden beş on âdem tebtıl idüp Sarayı Hümayun dairesinde olan mahalât ve bayırlar üzerinde olan evlere gezdirüb avretlerden ve uşaklardan ve recüllerden gözleri kestikleri âdemlere atılan taşın musahabeti yollu sözler ile sual iderek ve bazı tahvif yollu sözler ile musahabet olunursa belki bir söz alalar tariki hatırıma geldi. Faideden hâli değildir. Bir

güzelce gezsünler, bakalım ne cevap alurlar.'
Fakat İbrahim Paşa kimseyi bulduramadı." (2)

"PAPATYA DEVRİ"

Papatya Devri'nde de karanlık terör olayları oluyordu. Ve "insan"a hiç önem verilmiyordu...

Yazarlar, profesörler öldürülüyordu ve katilleri bulunamıyordu...

Geceyarıları evler basılıp demokratlar kaçırılıyor, sonra cesetlere bulunuyordu. (bulunamayanlar ise katilleydi...)

Karakollarda, emniyet müdürlüklerinde insanlar kayboluyordu...

Gözaltında kuşkulu ölümler oluyordu...

İşadamları öldürülüyordu...

Dükkân sahipleri öldürülüyordu...

Konut sorunun doruk noktasında olması, konut, apartman ve işhanı sahiplerini azdırıyor ve bunun sonucu da sık sık mal sahipleri, kiracılar öldürülüyordu...

Her çeşit yağma, talan, soygun, vurgun, hırsızlık olayları ülkeyi kaplıyordu...

Jandarmadan polise, zabıtabadan trafikçiye, korucudan makam arabası şoförüne dek, "Vururum ha, asarım ha, kesirim ha," gibilerden laflar paralayan, Devlet'ten aylık alan karanlık ruhlu kişiler çıkıyordu ortaya...

Ve halk soruyordu:

"DEVLET nerede?"

Devlet, Papatya Devri'ni yaşadığı için farkında değildi gelişmenin...

"LALE DEVRİ"

Lâle Devri'nde de farkında değildiler durumun.

Zevk ve sefa âlemleri gırla gidiyordu.

İmparatorluk gerilerken, onlar "Lâle"lere ad koyuyorlardı:

Behçet-i çimen- Çimenliğin sevinci
Berk-i rânâ- Hoş şimşek
Câm-ı gül renk - Gül renkli bardak
Câm-ı Hurşid - Hurşid kadehi
Câm-simîn- Gümüş kadeh
Câm-ı zerrin - Altın kadeh
Cevher-i hayat- Yaşamın özü
Dilcû - Gönül çeken
Dilsûz - Gönül yakan
Dürr-ü yekta - Eşsiz inci
Ferahefzâ - Ferahlık artıran
Feyz-i seher - Sabahın verimliliği
Gül-ü şebâb - Tazelik, gençlik gülü
Gülruhser - Gül yüzlü
Kerem-i bâri - Tanrı'nın bağışı
Kumaş-aşk-Aşk kumaşı
Lâl-i nigîn - Ateş kırmızılı yüzük
Lem'a-i feyz - Verimlilik pırıltısı
Leylâki - Leylak rengi
Ma'tuf-u müjgan - Kirpiklerin bakışı
Memba-i hayat-Yaşam pınarı
Mirzat - Ayna
Nahl-i erguvân - Siklâmen rengi süs
Necm-i ikbal - Talih yıldızı
Nihal-i gülşen - Gül bahçesinin fidanı
Nur-u behçet - Sevinç ışığı
Nur-u cenân - Gönül ışığı
Nur-u saadet - Mutluluk aydınlığı
Nur-u sefid - Beyaz aydınlık
Peyker-i çerâgan - Donanma görünümü
Peyker-i elmas - Elmas yüzü
Peyker-i yakut - Yakut yüzü
Peymâne-i gülgün - Gül renkli kadeh

Reşk-i elmas - Elmas kıskandıran
Revnak bahş - Parlaklık yayan
Rây-i mahbûb - Sevgilinin yüzü
Saye-i elmas - Elmas gölgesi
Saye-i hü mâ - Mutluluk gölgesi
Serlevha-i meşkûk - Belirsiz başlık
Sırr-ı gülzar - Gül bahçesinin giz'i
Sim-endam - Gümüş boylu
Şua-i yakut - Yakut ışığı
Subh-u bahar - Bahar rüzgârı
Şûle-i çemen - Çimenlikten çıkan alev
Tezbihi-i çemen - Çimenliğin süslemesi
Vahid-i gülzâr - Gül bahçesinin bir tanesi
Zerdûz - Sırmalı
Zevkbahş - Zevk veren (4)

"PAPATYA DEVRİ"

Bu devre adını veren Papatya'ları herkes biliyorsa da, son zamanlardaki bazı olayları ile bir kez daha gözlerimizin önüne getirelim, bu Papatya'ları.

Yalnız bu arada şunu belirteyim, Papatya Devri'nde papatyalara ad falan takılmadı. Onların salt bir rozetleri vardı, papatya biçiminde. Ama buna karşılık türlü-çeşitli, iki ayaklı papatya yaşıyordu ülkemizde.

Birinci olay:

"PAPATYALARIN SON MARİFETİ!"

Devletin koskoca Valisi, kadınların dedikodusuna kurban gitti!

Muğla Valisi Erol Çakır'ın görevinden alınması ile yerine Leyla Aytaman'ın atanmasını, Valiyi Semra Özal'a şikâyet eden papatyaların sağladığı anlaşıldı.

Papatyaların Muğla Şubesi yöneticileri "Eski Vali Erol Çakır, ne zaman yardım istediysen bizleri geri çevirdi. Yaptığımız geceleri bile engellemeye çalıştı. Biz de

yaptıklarını Semra hanuma bir bir anlattık" dediler.

Bu duruma çok sinirlenen Semra Özal'ın gerekli girişimleri yaptıktan sonra, Uzakdoğu gezilerinde yakından tanıdığı ve çalışmalarını beğendiği Leyla Aytaman'ın, Erol Çakır'ın yerine Muğla Valisi olmasını sağladığı belirtiliyor." (Bugün, 18. Temmuz. 1991)

İkinci olay:

"PAPATYA, PROFESÖRÜ YEDİ.

Yer açmak için koskoca Ticaret Hukuku profesörünü görevden aldılar.

Sağlık Bakanlığındaki işini beğenmeyen papatya Esin Gönenç, torpilini patlatıp 4 trilyonluk oiroya sahip olan sanayi kuruluşu PETKİM'e denetçi olarak atandı.

Güneş Taner'in talimatıyla, öğretmen okulu mezunu olan Papatya'ya yer açmak için Ticaret Hukuku Profesörü olan Mahmut Birsal görevden alındı.

Rumca bilen Esin Gönenç Petkim'in bilançolarını, muhasebesini ve şirket defterlerini inceleyecek, yatırımları ve bütçesini planlayacak." (Bugün, 25. Temmuz. 1991)

Papatya Devri'nde, Lâle Devri'nin ikinci sembolü ile ilgili bir haber de şöyle:

"ÖZAL'A KRAL DAİRESİ.

Çırağan Oteli'nde hazırlık yapılıyor.

ABD Başkanı George Bush'un kalacağı Çırağan Oteli'nde Cumhurbaşkanı Turgut Özal için yeni bir kral dairesi hazırlanıyor." (Cumhuriyet, 18. Temmuz. 1991)

Ve bu üç haberin arkasından üç "yorumsuz haber" daha:

"DYP'nin Bursa'da düzenlediği gecede, baş parmağı ile işaret parmağının uçlarını birleştirip, seyircilere karşı 'Zaten siz Bur-sa-lı-sı-nız' diyen Ahu Tuğba, perişan oldu!" (Bugün, 29. Temmuz. 1991)

"İstanbul'da hayvan oteli açıldı. Otelin geceliği 40 bin lira. Evlerinde kedi, köpek besleyenler artık kolayca tatile çıkabilecekler." (Meydan, 29. Temmuz. 1991)

"Kurtuluş Savaşı sırasında Çerkes Ethem'e karşı savaşmış, Atatürk tarafından maaşa bağlanan 80 yaşındaki Zeki Çelikkelen, bu maaşının Özal hükümeti tarafından kesilmesi üzerine, şimdi haklarını geri alabilmek için yeni bir savaş veriyor. (..) Çelikkelen, çalmadık kapı bırakmıyor ve 'Haksızlığa uğradım. Kore'de gâvurlar için savaşanlara maaş ve paso veriyorlar. Ancak vatanı için savaşan bana, Atatürk'ün verdiği hakları bile geri alıyorlar' diye konuşuyor." (Güneş Pazar, 21 Temmuz. 1991) / Bakınız, "PAPATYA'MIN KENARI" bölümü, E/

*"LÂLE DEVRİ"nin
sonuna doğru*

Bir yanda "Vur patlasın, çal oynasın", öte yanda sefalet...

Lâle Devri'nin babaları, koşar adım bir yerlere doğru gittiklerinin farkında bile değillerdi.

"Saray, vezirler ve zenginler sınıfı İstanbul'da bu eğlenceler, rezaletler ve edepsizlik içerisinde zevk ve şenliğe boğulmuş bir halde yaşarken dışta ülkenin durumu hiç de iyi değildi. Türkiye için hazırlanan bölüşme gerçi bir süre ertelenmişti. Fakat bundan vazgeçilmemişti, tehlike yaklaşıyordu.

"İçte halk yoksul ve perişandı. İstanbul'da Lâle Devri'nin parlaklığını verenler sınırlı zenginler kesiminden oluşuyordu. Eyaletlerde valiler halkı soyup keselerini doluruyordu. Memnun olmayanlar gittikçe çoğalıyordu." (I)

"PAPATYA DEVRİ"nin sonuna doğru

Papatya Devri'nde de durum aynıydı.

Herkesin bildiği gibi, Türkiye'nin dışta itibarı kalmamıştı. Amerikan askerleri bile, bilmem ne güç adı altında ülkenin bir bölümüne çökerklenmişti.

Ve içerde halk yoksul ve perişandı...

"LALE DEVRİ"nin sonu

"Sonunda her türlü baskıya karşı koyabilecek tepki yüz gösterdi. İstanbul'da Patrona Halil İsyanı Lâle Devri eğlencelerinin tepkisinden başka birşey değildir. Ve bizzat Patrona Halil'in kendisini yola getirmeye gelen eski komutanı Kaptan-ı Derya Abdi Paşa'ya seslenerek söylediği sözler doğrudan doğruya bunu anlatır:

-Abdi! Zalimleri himaye için bu çapkınları nereden buldun? İşte hayatın elimde. Ama ben levent iken hayatımı kurtarmıştın. Onu sana borçluyum. Bunu unutmadım. Kaptanpaşalık yine sende kalacak. Bizim tarafa geç, memlekete hizmet eyle!

Tarihimizin pek yanlış yorumladıkları bu isyan hareketi içte zulüm görmüş halkın ayaklanmasından başka birşey değildir. Fakat bilgisizlik yüzünden isyanı yönetenler her dönemde fesat ve kargaşalık unsuru olan yobaz softaların aralarına girmelerine engel olamamışlar, eski kör geleneğin etkisiyle ulemâ-i zevi'l-ihtirâm'a saygı gösterip onların sözlerini dinlemişler, işlerine karıştırmışlar ve bu yüzden o soylu isyanlarını yaşamlarıyla ödemişlerdi.

Damat İbrahim Paşa, isyanı yatıştırma uğrunda padişahı ve kayınpederi Üçüncü Ahmet tarafından katlettirilip cesedi bir öküz arabasının üstünde gıcırtilar içinde sa-

baha karşı saray kapısından çıkarılarak Atmeydanındaki isyancıların önüne bırakılmıştı. Daha sonra bununla da yetinmeyen isyancılar Üçüncü Ahmet'i de tahttan indirmişlerdi. (1730)

(..)

Padişah'ın bu ruhsatı üzerine Sadâbâd'da altı yedi yıl önce yapılmış ve çevresi ağaçlarla donatılmış olan 120'den fazla kasrın sahiplerince yıktırılması sokakta tellallar tarafından duyuruldu. Fakat tellal seslerinin yankıları şehir sokaklarından kaybolmadan, fırsat kollayanlar Sadâbâd'a koşmuşlar, sahiplerini sorup aramaya gerek bile görmeden, kazmalarla, küreklerle önüne gelen yapıya saldırmaya, kapılarını kırıp, içeri girmeye, bulduklarını yağmalamaya, yapıları yerle bir etmeye, bahçeleri dağıtmaya, ağaçları bile söküp atmaya başlamışlardı. Damat İbrahim Paşa'nın bizzat işçileri sıkıştırarak bayram günleri de dahil geceli gündüzlü çalıştırmak suretiyle 60 günde yaptırabildiği Sadâbâd, daha sonra eklenmiş bulunan ek yapılarıyla birlikte üç kısa gün içinde yerle bir edilmiştir.

O, yıllarca sazlı sözlü, kadınlı erkekli, padişahlı, vezirli fuhuş ve eğlence âlemlerine sahne olan Sadâbâd, henüz sularına yansıyan şarkılar ve saltanat kayıklarının köpükleri silinmeden bir anı haline gelmişti." (I)

Ve böylece Lâle Devri sona ermişti.

Uzaktan kumandalı Damat İbrahim Paşa, biraz pahalı ödemişti faturayı... Ve diğerleri de, zevk ve sefa âlemleri düzenleyip halkını düşünmeyenler de...

"PAPATYA DEVRİ"nin
sonu

"Vur patlasın, çal oynasın..." İşte Papatya Devri'nin felsefesi buydu.

Ve Papatya Devri'nde, ikiz kardeşi Lâle Devri'nden çok daha çirkin, çok daha pis, çok daha ka-

ranlık, çok daha utanmazca işler yapılmıştır.

Örneğin, Devlet ve kamu kuruluşları eş, dost, akraba ve ahababa peşkeş çekilmiştir. Danışmanlık, yönetim kurulu üyeliği gibi arpalıklar Papatya Devri'nin adamlarına sunulurken, ihalelerle, teşviklerle gene kendi adamları ihya edilmişlerdir...

Örneğin, 2 ANAP Bakanı arasında bir "Genel Müdür" olayı olmuş (ki bu Bakanlar, şimdi de Bakandırlar) ve bu karalık olay örtbas edilmiştir...

Örneğin, yüzlerce yolsuzluk olayı ortaya çıkartılmış ve Papatya Devri'nin yüce ve ulu büyükleri, Mesut Yılmaz gibi ANAP'lıların "*Yolsuzlukların üzerine gideceğiz,*" iddialarına karşın, bu yolsuzlukların üzerine gitmekten korkmuşlardır. Evet, "*korkmuşlardır*"....

Örneğin, yasalar, adama göre işlemeye başlamıştır Papatya Devri'nde. Ahmet Özal'ın korsan televizyonu Magic Box'ın yasadışı yayınının üzerine Devlet gitmekten korkmuş, ama aynı Devlet "*Yasadışı bildiri dağıttı,*" diye gençlerin üzerine aslanlar gibi saldırmıştır...

Örneğin, bazı Devlet kuruluşları, "Deli Dumrul" havasına girmeye başlarken, "Zam" işini bile "şaibeli" duruma sokmuşlardır. Son TEKEL zamlarında Türk sigaralarının yüzde 50 fiyatını arttıran Papatya Devri yöneticileri, Marlboro'ya ancak yüzde 8 zam yapmışlardır. Marlboro satışlarının düştüğü ortamda, bu oran mideyi bulandırmıştır. (1990 yılının başlarında, Camel sigarasının fiyatına kimlerin isteğiyle zam yapıldığını bir anımsayın. Hiçbir Papatya Devri yöneticisi bu aşağılanmanın karşısına çıkmamıştı.)

Bu "örneğin"lere yüz, beşyüz, bin, onbin, yirmibin, hatta çok daha fazla olay, konu bulabilirim. Çünkü Papatya Devri bu bakımdan, yani çirkinlik, pislik, yüzsüzlük bakımından çok "mümbit"tir. Zaten Papatya Devri demek, yüzsüzlük, yolsuzluk, çirkinlik dönemi demektir...

Ve Papatya Devri'nin de sonu geldi.

260 yıl önce, Papatya Devri'nin ikiz kardeşi Lâle Devri sona ermişti. Yakında Papatya Devri'nin de sonu gelecek...

Lâle Devri'nin sonunu Patrona Halil getirmiş....

Papatya Devri'nin sonunu da "Seçim sandıkları" getirecek... /Bakınız, "PAPATYA"MIN KENARI" bölümü, F/

ÖZEL BÖLÜM

"PAPATYA'MIN KENARI"

(A)

PAPATYA DEVRİ'nden 2 perdelik bir komedi:

1. Perde:

Yıldırım Akbulut Hükümeti iktidarda... Bakan Kamran İnan, kendisine bağlı bir kuruluşun Genel Müdürünü yolsuzluk yaptığı için görevden alıyor. Kısa bir süre sonra bu kuruluş Bakan Kamran İnan'dan alınıp Bakan İbrahim Özdemir'e bağlanıyor. Bakan İbrahim Özdemir de aynı Genel Müdürü görevine yeniden getiriyor... Yıldırım Akbulut Hükümeti gidiyor, Mesut Yılmaz Hükümeti geliyor ve bu iki ANAP Bakanı, "birlik ve beraberlik içinde" Bakanlık görevlerini sürdürüyorlar...

2. Perde:

ANAP Bakanı İbrahim Özdemir, Günaydın gazetesine gıcık kaptığı için, PTT telefon borcu olduğu gerekçesiyle gazetenin telefonlarını, teleksini, faksını kesiyor... Halk'a APS alındısı vermekten bile aciz olan aynı PTT, Bay Ahmet Özal'ın korsan televizyonundan olan alacağına karşılık, tatlı bir kıyak yapıyor ve hiçbir yayın organına reklam vermezken korsan televizyona reklam veriyor...

(B)

PAPATYA DEVRİ'nden bir soydaş örneği:

İsmail Kılıç adlı soydaş, Bulgaristan'dan kaçıp Türkiye'ye gelmişti. Onun için Bulgaristan bir "Cehennem"; Türkiye ise bir "Cennet"ti... Ve Türkiye'de sefalet çekti, aç dolaştı 3 yıl boyunca. Sonunda astı kendini... Artık "Cennet"teydi...

PAPATYA DEVRİ'nden bir vatandaş örneği

"Sevgili hanımım Ayşe... Bu son mektubumu sizlere istemeyerek yazıyorum... Sevgi karın doyurmuyor. Bu hayat pahalılığında sana ve çocuklarıma ekmek götüremediğim için utanıyorum... Ama asıl utanması gerekenler var. Bizim de alın yazmış böyleymiş. Sana çocuklarıma emanet ediyorum.

Allah bu dünyada yardımcınız olsun."

Fevzi Güngör bu mektubu yazdıktan sonra kendini astı.
(Meydan, B. Kılıç'ın yazısından, 23. Temmuz. 1991)

PAPATYA DEVRİ'nden bir de köpek örneği:

Köpekler için ağız kokusu giderici sprey ithal edildi...

(C)

PAPATYA DEVRİ'nden özdeyişler:

Dilenen bir İstiklâl Savaşı Gazisi: "Ben, Türkiye'yi kurtardım. Türkiye, beni kurtaramadı..."

Randevuevinde yakalanan evli bir kadın: "Ne yani, açlıktan ölse miydim?"

Çocuklarını satan bir baba: "Pahalılık yüzünden geçindiremiyorum da ondan satıyorum..."

Bir T.C. vatandaşının Gorbaçov'a yazdığı mektuptan: "Bana iş vererseniz Rus vatandaşı olurum..."

Bay Turgut Özal: "Türkiye çağ atlıyor. Biz birçok şey yaptık, ama muhalefetin gözleri kör, görmüyor..."

(D)

PAPATYA DEVRİ'nden seks örneği:

"...fuhuş yapılan yerlere 'Türk Hamamı' deniliyor. Heyette bulunan resmisi, özeli herkes elini, yüzünü yıkadıktan sonra, sokak ve caddelere döküldü. (..) Sayın Özal dışında, en

üst yetkililer bile... (..) Gece otelde brifingler başladı. Herkes birbiriyle mağaza ve kadın adresi teati ediyor. (..) Tokyo'da kabilemizin çok büyük bir bölümü 'Allah, Allah' sesleriyle mağazaları ve Türk hamamlarını bastı. (..) Odalarda bazı büyük iş adamlarımızın ve diğer heyet mensuplarının katıldığı seks partileri düzenlendi. (..) İşte milletvekilliği veto edilen genel müdür karanlıkta başını kadının eteğinin altına sokmuş, bir türlü çıkaramıyor. (..) Bir otel görevlisi geldi yanlarına ve 'Beyler ayıptır. Mübarek Ramazan ayındayız. Yoksa siz Türkler Müslüman değil misiniz?' (..) Seks partisi için aralarında bir türlü anlaşamıyorlar. Odada 5 kadın, 5 erkek var. Danışman ve büyük iş adamı aynı kadını istiyorlar. Bunun üzerine odadaki gazeteci, 'Beyler, herkes... çıkarsın. Kiminki büyükse o istediğini seçer,' diyor. (..) Bütün Singapur fahişeleri 'Paralı Arap Türkleri gelmiş' diye oteli ablukaya aldılar. (..) Bu iki gezide Türk milletinin sırf eşya alımı ve fuhuş sektörü için harcanan dövizi en az birbuçuk milyon dolardır," diyor aynı geziye katılan bir vatandaş, Emin Çölaşan'a. (Milliyet, 14. Temmuz. 1985)

(Amerika'ya el aç, birkaç kuruş dolar için, takla at, göbek at... Sonra Tokyo ve Singapur orospularına dağıt... İşte "PAPATYA DEVRİ"nin Devlet adamları, iş adamları...)

(E)

PAPATYA DEVRİ"nin dayanılmaz renk şapşallığı:

Papatya Devri'nde komiklikten şapşallığa ne ararsanız var...

Günümüzün en ilginç "Şapşallığın dayanılmaz hafifliği" önce Güneydoğu'da başladı... Kamyonlarının üzerinde sarı-yeşil-kırmızı boya olanları baskılar yapıldı. Neymiş

efendim, Kürt bayrağının renkleriymiş bunlar...

Bu şaşallık giderek büyüdü. Kadınların yıkayıp da kurutmak için astığı çamaşırlara dayandı. Sarı-yeşil-kırmızı çamaşırların yanyana asılması olay oldu.

O günlerde çok gülmüştüm bu komikliğe. Aziz Nesin'den, Rifat Ilgaz'dan, Muzaffer İzgü'den Müjdat Gezen'e, Ferhan Şensoy'a, Ahmet Uğurlu'ya, Zeki-Metin ikilisine dek hiçbirisi, yılların verdiği birikime karşın, böylesine bir komikliği yaratamazlardı.

Sarı-yeşil-kırmızı... Neler yasaklanmazdı ki? Örneğin Galatasaray ve Malatyaspor çim sahada maç yapamayabilirlerdi. Formaları sarı-kırmızı ve çim de yeşil olduğuna göre...

Ve çok geçmedi, bir futbol takımının renkleri yasaklandı. Çünkü sarı-yeşil-kırmızı'yıymış...

Bunu okuyunca dehşete düştüm. Benim "Julyus Durgutyanus Sezal" adlı kitabımın kapağında sarı-yeşil-kırmızı renkler vardı. Şimdi ister misiniz "Julyus Durgutyanus Sezal", Kürt bayrağı propagandası yüzünden toplatılsın...?

Hiç şaşmam, çünkü Papatya Devri'ni yaşıyoruz...

(F)

PAPATYA DEVRİ'nden "bir sultan-iki şehzade" örneği:

"Elimde bir Yunan dergisi var. Dodeka isimli bu dergide çıkan 'Hoş Geldin Şerife' başlıklı yazının özetini, burada size sunmak istiyorum. Yazıda Şerife diye sözü edilen kişi, Şerife Zeynep Özal!

'Turgut Özal'ın kızı Rodos'ta... Babası 12 adayı işgal edeceğim tehdidinde bulunurken, kızı dostlarıyla her zaman adımıza geliyor. Rodos gezilerinde kendisine dostları ve korumaları eşlik ediyor. Şerife, tatillerinde Yunan adalarını tercih ediyor. Kendisi bu yıl üçüncü kez Rodos'a geldi. Kybele isimli teknesinde 17 kişiydiler. Hepsi de, Türkiye'nin yüksek sosyetesinden... Bayan Şerife için yoğun

emniyet tedbirleri alınmıştı. Resim çekirtmesi, gazetecilerle konuşması yasaktı. Buna rağmen, Şerife'nin Yunan müziğine ve mutfağına gösterdiği ilgi gözden kaçmadı. Stork, Pronto gibi gece kulüplerinde eğlenirken, pızacı La Picaci-o'da yemek yerken, Zum Bari'nda içkisini içerken görüldü. Ama sadece eğlence değil, Rodos dükkânlarında alışveriş de oldu. Çekici vitrinler, Bayan Şerife ve arkadaşlarını etkilemişti. Kıbrıs meydanındaki dükkânlardan dövizle 17 milyon drahmi değerinde çeşitli alışveriş yapıldı. Alınan mallar taklit değil, ünlü Fransız firmalarının orijinal giyim eşyasıydı. Şerife, Rodos'a tekrar gelecek... Hoş geldin Şerife!...

İşte böyle... Şerife Zeynep Özal Rodos'a bu yaz bilmem kaçınıcı gidişinde 17 milyon drahmi tutarında alışveriş yapmış. Bir drahmi eşittir 24 Türk Lirası olduğuna göre, sadece bir gidişinde Yunanistan'a 408 milyon lira bırakmış!

Dodeka Dergisi'nin yazdığına göre, alışverişin büyük bölümü ünlü Fransız firmalarının orijinal giyim eşyalarını alırken yapılmış. Babası 'Türkiye'de artık her şey var' diyor, kızı gidip Rodos'ta yüz milyonlarımızı saçıyor. Yedikleri içine sinsin, aldıklarını güle güle kullansın da, bu değirmenin suyu acaba nereden geliyor?

X

İki hafta önce Aktüel Dergisi'nde okudum. Efe ve Zeynep, İstanbul'da ünlü bir holding tarafından yaptırılan Boğaz'a nazır süperlüks villalardan satın alıyormuş. Hatta Efe, villasının çok özel dekor işlerini yaptırıyormuş. Villada öyle bir sistem kurulacaktı ki, bodrum katında bile Boğaz manzarası olacaktı. Bunu gerçekleştirmek için, özel bir kamera sistemi kurulacaktı.

Bu villaların değerinin birkaç milyar lira olduğunu herhalde biliyorsunuz. Aynı Efe'nin, Türkiye'ye getirdiği anormal tekneler var. Geçenlerde bir gazetede resmini gördüm. Bunları dille tanımlamak mümkün değil. 'Süper lüks' de-

sek, çok hafif kaçır ve o teknelere saygısızlık olur!

23 yaşındaki bu çocuğun, bu serveti nereden elde ettiği belli değil. Bu tekneleri yurda nasıl getirdiği de belli değil. Acaba yasal mı, değil mi? O da bilinmiyor. Yine gazeteler yazdı ve resimleri çıktı... Bu acaip tekneler bir marinaya çekilmişti. Devletin polisi ve korumaları Efe Bey'in teknelerinin başında nöbet bekliyordu.

Bu çocuk borsa şirketi kurdu. Bu işlerden anlayanlar bangır bangır bağırdı ve dediler ki: 'Bu işte şike var. Efe, babasından veya devletin babasına yakın kesiminden bilgi alacak, ona göre oynayacak ve milyarlar götürecektir. Bu yapılan, dünyanın her borsasında yasaklanmış bir iştir. Aman buna bir çare bulun...' Hiç kimse umursamadı. Efe'nin annesi demeçler verip 'Borsada kazanıyoruz' bile dedi. Mesut Gülmez hükümeti buna güya çare bulup yasaklayacaktı, yapmaya gücü yetmedi! Cumhurbaşkanı oğlunun üzerine gitmeye elleri varmadı.

Ahmet deseniz malum. Korsan televizyon kurmuş, hava-yolu şirketi kurmuş, güzel işler bitiriyor, milyarları götürüyor.

Şu seçimi bekliyorum. Türk milleti, bütün bunların hesabını ve değirmenin suyunun nereden geldiğini o sandığın başında bunlara öyle bir soracak ki, sormayın gitsin!" (Emin Çölaşan, Hürriyet, 17. Ağustos. 1991)

(Bir açıklama: Sayın Emin Çölaşan, "Bu değirmenin suyu nereden geliyor?" diye soruyor. Bunun cevabı çok basit. Efendim bir gün, Hanedan üyelerinden biri yolda giderken, yardıma muhtaç yaşlı bir adamla karşılaşmış. Yardım etmiş. Adam da, "Senin ve ailenin tuttuğu altın olsun," demiş. Açıkça anlaşıldığı gibi, o yaşlı adam "Ermiş"miş... Ve Hanedan üyeleri, o gün bu gündür, neyi tutarlarsa "Altın" oluyor.

Gene Sayın Emin Çölaşan, hiç kimsenin umursamayışı üzerinde duruyor... Bunun da cevabı çok basit. Bundan

birkaç yıl önce ANAP milletvekili Mükerrerem Taşcıoğlu, "Yukarda Hazreti Allah, Türkiye'de Turgut Özal var," demişti. Bu bir. İkincisi, ANAP'ın bir başka milletvekili Eyüp Aşık da, "Özal'dan yüz çeviren yok olur," demişti... Şimdi düşünelim, yukarda "Hazreti Allah", aşağıda "Turgut Özal" ve "Yok olma" durumu... İşte gerçek apaçık ortada: Türkiye'nin yüzde 90'ı "Yokluk" içinde yaşıyor. Neden? Çünkü Hanedan'a yüz çevirmiş durumdalar.)

BAY TURGUT ÖZAL'DAN ÖĞÜTLER VE "PAPATYA DEVRİ"NDEN ÖRNEKLER

ANAP grubunun seçtiği Cumhurbaşkanı Turgut Özal, 20 Ekim 1991 seçimleri dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına şu öğütleri verdi:

"Memleketin geleceğinde beş yıl değişiklik yapma şansınız var. Bu şans çok iyi kullanmalısınız..."

"Ama yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır..." (Güneş, 28 Ağustos 1991)

Doğru söylüyor Bay Turgut Özal. Memleketin geleceğinde beş yıllık bir değişiklik yapma şansımız var. Yanlış bir karar verip, halimizin yaman olmaması için, Papatya Devri'nin son günlerinden, gelişigüzel seçtiğim bazı haberlerden, yazılardan örnekler vereceğim.

Evet, bunları okuduktan sonra da, **"Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."**

Vatandaşın biri, Etibank'ın bir ihalesine katılacak. Devlet dairesinin sorumlusu, vatandaşa, Semra Özal'ın himayesinde yapılacak bir geceye ait iki bileti bir milyon liraya kakalamaya çalışıyor. Vatandaş, biletleri geri veriyor Devlet dairesine. Bir süre sonra, bu Devlet dairesinin sorumlusu, vatandaşa telefon edip, Etibank müteahhitleri listesinden adının silindiğini, bundan böyle hiçbir ihaleye katılamayacağını ve o binaya adımını atmamasını söylüyor. (E. Çölaşan'ın yazısından, Hürriyet, 3 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde bir Devlet dairesinin durumu...

Onun için, bu seçimde, "Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."

DYP milletvekili Tevfik Ertüzün, Bay Turgut Özal'ın küçük oğlu Efe Özal'ın borsacılığı ile ilgili bir suç duyurusunda bulunmuştu. Bu suç duyurusu ile ilgili dosyaya bir türlü muhatap bulunamıyor. (Hürriyet, 4 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde bir anlaşılmayan olay daha... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."**

Emlak Bankası Genel Müdürü, Horzum'un aldığı kredi olayının son durumu üzerine şöyle diyor: "Mahkeme bittiğine göre, elimizde ne gibi şeyler var; işte Kızılay Hortaş Suları, soğuk hava deposu var. Onları alacağız. Onun dışında pek bir şey alabileceğimizi zannetmiyorum. Onun kendi üzerinde bir malvarlığı gözüküyor." Horzum'un bugünkü kurla borcu, yaklaşık 450 milyar lira. Sözü edilen iki tesisin değeri ise 10 milyar bulmuyor. (Ç. Özbayrak, H. Birler'in yazısından, Hürriyet, 4 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde, Devlet'in, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından topladığı vergileri nasıl piç ettiğini gösteren bir olay daha... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."**

İstanbul Tıp Fakültesi istatistiklerine göre, SSK ve Devlet hastanelerinde muayeneye gelen bir hasta 347 dakika harcıyor ve bunun sadece ve en fazla 17 dakikası doktorun huzurunda. SSK'da bu süre beş dakika dolayında. (Milliyet, 4 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde, Devlet'in, sağlık konusunda vatandaşlara verdiği değer... Onun için, bu seçimde, **Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."**

"Kadın haklarını korumak değil, siz kendi kendinizi

koruyorsunuz. Cumhurbaşkanı Özal'ın 24 Nisan tarihli gazetelerde yaptığı bir konuşmada, 'Ben zengini fakire tercih ederim, zengin insan vergi verir, vermezlerse bu yollar yapılmaz, insanlarımız gülemez; zaten kefenin cebi yok' diyor. Bizi de zengin yapsın, biz de vergimizi verelim. 'Kimse kimseyi kıskanmasın' diyor, bu bir kıskançlık değil. Oğlunuz Efe'yi muhteşem bir düğünle evlendirdiniz, çocuklarınızın geleceği garantili, bizim ise geleceğimiz meçhul. Benim 2 yaşında bir oğlum var, ne bir geleceği, ne de bir geçmişi olacak. Hayat şartları böyle gerektiriyor..." (Bir okur mektubu, Hürriyet, 4 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde vatandaşın durumu... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."**

"İzmir'den oy gelmeyince, Akbulut, 30 milyar liralık ucuz krediyi imzalamadı..." (Hürriyet, 4 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde seçtiklerinizin yaptıkları... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."**

ANAP eski Bakanı Güneş Taner şöyle diyor: "Ben zaten Akbulut hükümetinde gölge başbakandım. Her şey benden soruluyordu. Ben denetliyordum. Kimse bilmez. THY ve Tüpraş bile bana bağlıydı." (Milliyet, 5 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde Devlet'in durumu... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."**

Emlak Bankası'nda çalışan bazı kişiler: Onarım Dekorasyon Müdürlüğü'nde çalışan Binnur Özal (Korkut Özal'ın oğlu Murat'ın eşi), Proje Geliştirme Müdürlüğü'nde çalışan Nedret Giray (ANAP'lı Sefa Giray'ın oğlu Nuri Giray'ın eşi), Proje Genel Müdürlüğü'nde çalışan Emrullah Hamidi (ANAP milletvekili Ataullah Hamidi'nin

damadı/soyadının aynı oluşu akraba evliliği durumlarındanmış/), Onarım Dekorasyon Bölümü'nde çalışan Sema Göztepe (Yıldırım Akbulut'un yakın aile dostu)... (Ç. Özbayrak, H. Birler'in yazısından, Hürriyet, 9 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nin yetenekli kişilerinden birkaç isim... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirseniz haliniz yamandır."**

Hazine Müsteşarlığı, 5 yıldızlı otel gibi bir bina aldı. Devlet'e maliyeti 300 milyar lira. Binanın tefrişi ile birlikte faturanın yarım trilyona ulaşması bekleniyor. (Günaydın, 9 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde Devlet savurganlığından bir örnek... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirseniz haliniz yamandır."**

İstanbul'da köpek koleji açıldı. 6 aylık 'yatılı eğitim' parası 6 milyon lira... (Milliyet, 11 Temmuz 1991) Ankara Verem Savaş Derneği, Eylül ayında başlanacak ilköğretim çocuklarını aşılama kampanyası için 300 bin enjektör istedi. Sağlık Bakanlığı ancak 30 bin tane gönderebildi. (Bugün, 4 Ağustos 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nden bir çelişki örneği... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirseniz haliniz yamandır."**

Geçim sıkıntısı, işçinin, memurun, emeklinin yanı sıra üniversite mezunlarını da temizlikçi yaptı. (Milliyet, 16 Temmuz 1991) Fiyatı 600 milyon liradan başlayan Mercedes'ler için 40 kişilik sıra oluştu. (Sabah, 16 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nden bir başka çelişki örneği... Onun için, bu seçimde, **"Yanlış bir karar verirseniz haliniz yamandır."**

Tüpraş Genel Müdürü Mehmet Savran, 1 Temmuz günü, "Petrol ürünlerine 1.5 yıl zam yok," demişti. 15 gün geçti ve akaryakıt fiyatları zam gördü. (Milliyet, 17 Tem-

muz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde Devlet ciddiyeti... Onun için, bu seçimde, "Yanlış karar verirsiniz haliniz yamandır."

Devlet borçlanırken vatandaşa, "Her an paraya çevrilebilir" diyor ama, Devlet tahvili ödenmiyor... (Günaydın, 22 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde Devlet ciddiyetine bir örnek daha... Onun için, bu seçimde, "Yanlış karar verirsiniz haliniz yamandır."

ANAP milletvekili İbrahim Özel, Etibank'ın bir ihalesine girer. İhale bedeli, yaklaşık 2.5 milyar liradır. Şartname gereğince, sahip olduğu kamyon listesini ihale komisyonuna teslim eder, hem de noter onaylı olarak. Ve sonunda, bu kamyon listesindeki kamyonların çoğunun hayali olduğu çıkar ortaya. Kamyon diye otobüs de gösterilmiştir, traktör de, otomobil de... İhale şartnamesine göre, sahte belge düzenleyenlere ihale verilmezmiş... Sonuç ne mi olur? ANAP milletvekili ihaleyi kazanır. (Emin Çölaşan'ın yazısından, Hürriyet 23 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nden tatlı bir cukka örneği daha... Onun için, bu seçimde, "Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."

ANAP'ın 2 Ağustos'ta Bartın'da miting yapamayacağını ortaya çıkması üzerine, Adalet Bakanlığı Müsteşarı Arif Yüksel'in kendisini telefonla arayarak, 'Bu işi düzelt, hallet. Başbakanımız oraya gelecek ve konuşacak. Ona göre...' demesini bir tehdit olarak kabul ettiğini belirten 25 yıllık hâkim, bir çocuklu 52 yaşındaki Sümer Yurdugül, şunları söyledi: 'Müsteşar kamu görevlisi olduğunu unuttuyor. Telefonla beni araması suçtur.' (Hürriyet, 27 Temmuz 1991) İşte PAPATYA DEVRİ'nde bir Müsteşar örneği... Onun için, bu seçimde, "Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."

Devlet'in çek ayıbı... TMO'nun Diyarbakır'lı üretici-ye verdiği çeklerin karşılığı 40 gündür banka şubelerine gelmedi. (Milliyet, 1 Ağustos 1991) İşte PAPATYA DEV-RI'nde Devlet'in durumu... Onun için, bu seçimde, "Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."

Bay Turgut Özal'ın büyük oğlu Ahmet Özal'ın kor-san televizyonu ANAP Bakanı Adnan Kahveci'ye bağlı Emekli Sandığı otelleriyle ilgili düşündürücü bir yayın yaptı. ANAP Bakanı Adnan Kahveci, "Star-I'n yaptığı ayıp," dedi ve olay kapandı. (Gazeteler, Ağustos başları) İşte PAPATYA DEVRI'nden iki ANAP'lı örneği... Onun için, bu seçimde, "Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, "Neden edebiyatını ya-pıyorlar? Türkiye'de hiç fakir yok," dedi. (Milliyet, 6 Ağustos 1991) 502 bin lirayla 6 kişi yaşıyor. (Milliyet, 6 Ağustos 1991) Ailesinin maddi durumu bozuk olduğu için kursa gidemeyen ve üniversiteyi kazanamayan genç kız intihar etti. (Milliyet, 6 Ağustos 1991) Kayseri'de kirayı ödeyemedikleri için evden atılan 5 kişilik Doruk ailesi fa-kirlikten sokakta yaşıyor. (Meydan, 8 Ağustos 1991) Fa-kirlik yüzünden ana-kız pazar artıklarını toplayarak yiye-ceklerini sağlıyorlar. (Meydan, 8 Ağustos 1991) 43 yaşındaki Hüseyin Sunar pazar çöplerini karıştırarak yiye-ceğini sağlıyor. (Meydan, 8 Ağustos 1991) Eşinin ölümün-den sonra beş çocuğuyla hayat mücadelesi veren, ancak bunda başarılı olamayan Meryem Polat adlı anne, son çare olarak yavrularını Antalya Kimsesizler Yurdu'na teslim et-ti. (Günaydın, 29 Ağustos 1991) İşte PAPATYA DEV-RI'nde ANAP grubunun seçtiği Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın sözleri ve halkın durumu... Onun için, bu seçimde, "Yanlış bir karar verirsiniz haliniz yamandır."

Ve Türkiye'de insanlar kaçırılıyor gece yarısı evlerinden... Ve karakollarda, emniyet müdürlüklerinde karanlık ölümler oluyor... Ve kitaplar toplanıyor, dergiler toplanıyor, gazeteler toplanıyor... Ve Valiliklerce toplatılar yasaklanıyor, tiyatrolar yasaklanıyor, konserler yasaklanıyor... Ve Türkiye, koşar adım Ortaçağ'ın karanlıklarına doğru gidiyor... Onun için, bu seçimde, "Yanlış bir karar vererseniz haliniz yamandır."

Kitap baskıya girerken iki ANAP Bakanının söylediklerini okudum gazetelerde.

Dağarcıklarında hiçbir şey olmayan ANAP yücelelerinden aldığım bu örneklerle "Lâle Devri'nden Papatya Devri'ne"yi bitiriyorum....

BİRİNCİ ÖRNEK:

ANAP'lı Mehmet Keçeciler'in Bakan olma olasılığının ortaya çıktığı günlerde, Bülent Akarcalı adlı ANAP'lı şöyle demişti:

"Eğer o Bakan olursa t.....larımı keserim...."

Ve bu lafın üzerine Bülent Akarcalı Bakanlıktan uzaklaşırken, Mehmet Keçeciler Bakan olmuştu....

Neyse....

Şimdi bu Bülent Akarcalı, uzaktan kumandalı Mesut Yılmaz'ın Turizm Bakanı.... Ve gene belden aşağı çalışmış kendileri. Şöyle demiş, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve SHP Genel Başkanı Erdal İnönü için:

"Yaşlı oldukları için çişlerini tutamazlar. Onlara tavsiyem, gezide yanlarında ördek taşısınlar." (Meydan, 31 Ağustos 1991)

Adama bakın.... Bu adam, Türkiye Cumhuriyeti'nin Turizm Bakanlığı koltuğunda oturuyor... Vah Türkiye'm, vah, seni kimler yönetiyor?

İKİNCİ ÖRNEK:

Ünlü dolandırıcı Faruk Taşar'ın ağabeyi, "*Otel ayısı*" olmakla ün kazanan Mustafa Taşar adlı ANAP Bakanı da, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel için şöyle demiş:

"Yaş yetmiş, iş bitmiş." (Hürriyet, 1 Eylül 1991)

"Akıl yaşta değil, baştadır," atasözünü bilmeyen ANAP Bakanı Mustafa Taşar, gene DYP Genel Başkanı'na şu soruları soruyor:

"Otomobil kullanmayı bilir misiniz? Hiç kısa kollu gömlek giydiniz mi? 15 yılda kaç kez yurt dışına çıktınız?" (Gazeteler, 2 Eylül 1991)

ANAP Bakanı Mustafa Taşar'ın "*Yaş yetmiş, iş bitmiş,*" dediği Süleyman Demirel'in hiç olmazsa yüreği sağlam, ameliyat falan olmadı...

Ayrıca otomobil kullanmanın Devlet yönetimiyle bir ilişkisi varsa, ANAP'lılar Efe Özal'ı Parti Başkanı yapsınlar, o zaman. Çünkü Efe Özal hem babası gibi hızlı otomobil kullanıyor, hem de deniz motoru...

Kısa kollu gömlek giymenin Devlet yönetimiyle bir ilişkisi varsa, ANAP'lılar kendi kültür komitelerinin üyesi Ahu Tuğba'yı Parti Başkanı yapsınlar, o zaman. Çünkü Ahu Tuğba'nın "*Kısa*" giyişi oldukça iç ferahlatıcıdır...

Yurt dışına çıkmaya gelince... ANAP'lılar, Parti Başkanı olarak bir TIR şoförünü seçmeliler. Çünkü onlar sürekli yurt dışındalar...

Evet, Bay Turgut Özal ne demişti:

"Memleketin geleceğinde beş yıl değişiklik yapma şansınız var. Bu şansı iyi kullanmalısınız. (..) Ama yanlış bir karar verirseniz haliniz yamandır..."

HABORA KİTABEVİ YAYINLARI

roman, öykü dizisi:

- *BİR MAHKUM (Lütfü Ofıaz)
- *SENİ HALK ADINA ÖLÜME MAHKUM EDİYORUM
(M. Gribçeva)
- *PARTİZAN (G. Karaslavof)
- *PARTİZANIN KIZI (E. Koralof)
- *PARTİZANLAR ÖLMEZ (G. Stoiçkov)
- *YAŞADIM DİYEBİLMEK İÇİN (M. Gribçeva)
- *İSYAN (B. Traven)
- *PARTİ SIRRI (M. Marçevski)
- *ÖZGÜRLÜK SAVAŞINDA DÜŞENLER ÖLMEZ (V. Andreev)
- *GÜZEL İMPERİA (Honore de Balzac)
- *GÖZBUZLARI ÇÖZÜLÜNCE (Hasan Devrim)
- *TERS ADAM (Barlas Özarıkça)
- *MEHMET (Ziya Yamaç)
- *ANAHTAR (Kasım Uçkan)
- *BODUR BAŞKAN'IN ANILARI (Bülent Habora)
- *ALININ BİRİ (Fahri Erdinç)
- *ÖĞÜRTÜ BULVARI (Engin Karadeniz)
- *SOKAKTA HARP VAR (Kemal Ahmet)

araştırma, inceleme, derleme dizisi:

- *KİMLİĞİNİ HAYKIRAN ALEVİLİK (Lütfi Kaleli)
- *MARKSÇI AÇIDAN KAPİTALİZMİN ANALİZİ (A. Nesimi)
- *TÜRKİYE AVRUPA TOPLULUĞUNDA (A. Nesimi)
- *HALK CUMHURİYETİNE DOĞRU (G. Dimitrof)
- *REEL SOSYALİZM (A. Lilov)
- *YÜZYILLIK BAĞIMSIZLIK (C.C. Giurescu)
- *1941-1944 SİLAHLI SAVAŞIMI (N. Gomenski)
- *GÜLDEKİ ŞAFAK (Kemal Özer)
- *RUSYA SEFERİ (Yılmaz Çetiner)
- *İNGİLİZ - TÜRK İLİŞKİLERİ (L. Jivkova)
- *ZİRVE KONFERANSI / Moskova - 1969
- *AMERİKAN KOMÜNİST PARTİSİ (Ahmet Angın)
- *İYİ KOMŞULUK VE İŞBİRLİĞİ YOLUNDA (T. Jivkov)

oyun, şiir, senaryo dizisi:

- *SAVCI (G. Cagarov)
- *NOBEL / 1966 (N. Sollner)
- *ŞİİRLERLE SİNEMA (Agah Özgüç)
- *ADIN TÜRKÜLERİMDE (Abdullah Şanal)
- *BİR HÜZNÜN SANCISI (Abdullah Şanal)
- *AŞKIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI (Tarık Dursun K.)
- *SEVMEK SENİ (Cengiz Tuncer)
- *AĞIT (Sıtkı Salih Gör)
- *GÜLKILIÇ (İlhami Emin)

LALE DEVRİ

"Halkıma
dikiş
diktigimi
söylemeyin,
onlar
beni
cariye
peşinde
koşan
padişah
sanıyor..."

OSMANLI PADİŞAHI
3. AHMET

PAPATYADEVRİ

"Halkıma
ANAD'ın
reklamcılığını
yaptığımı
söylemeyin,
onlar
beni
hâlâ
tarafsız
cumhurbaşkanı
sanıyor..."

ÇAĞDAŞ PADİŞAHI
1. TURGUT

HABORA

Kitabevi

Tuygun Y.P.
91 - 34 y: 0104 - 0028

KDV dahil
8000 TL.